Тошкент ҳақиқати

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 120 (10.369).

1992 йил 18 август сешанба

Баҳоси 2 сўм.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

Суратда: Исломобод аэропортида. Ўзбекистон Президенти И. Каримовни Покистон Ислом Республикасининг Президенти Ғулом Исҳоқхон ва Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф кутиб олмоқдалар.

Р. Ғофуров (ЎзА) сурати.

• ЎЗБЕКИСТОН—ПОКИСТОН:

ТАШРИФ АМАЛИЙ ВА САМАРАЛИ БЎЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг Покистон Ислом Республикасига расмий давлат ташрифини музокаралар натижасига кўра самарали ва амалий, бениҳоя самимий ва тантанали учрашув бўлди деб таърифлаш мумкин. Бу ташриф дўст мамлакатнинг мустақиллиги кунига тўғри келди.

Исломобод аэропортида Ўзбекистон Президенти ва унинг ҳамроҳларини Покистон Ислом Республикасининг Президенти Ғулом Исҳоқхон ва Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф кутиб олдилар. Олий мартабали меҳмон шарафига қўшинларнинг бир неча турлари намояндаларидан иборат фахрий қоровул саф тортди. Миллатлар салюти янгради.

Меҳмонлар тушган автомобиллар карвони ўтиб борган ҳамма йўлларда Покистон пойтахтининг аҳолиси И. Каримовга пешвоз чиқди. Шаҳар: «Яшасин Покистон билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик», «Марҳабо, азиз ўзбек дўстлар!» деган шиорлар ва алвонлар билан безатилган эди.

Ўша куниёқ Ўзбекистон Республикаси Президенти билан Бош вазир Муҳаммад Навоз Шариф ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Суҳбатлар чоғида Ўрта Шарқдаги ва Афғонистондаги вазиятни тинчлантиришга таллуқли кўпгина масалалар ҳақида гаплашиб олинди. Томонлар Тожикистондаги аҳвол хусусида ҳам ташвишланиб гапирдилар. Афғонистоннинг яхлитлигини сақлаб қолиш билан боғлиқ бўлган муаммолар ташқаридан ҳеч қандай аралашувсиз фақат тинч йўл билан ҳал этилиши лозимлигини И. Каримов таъкидллаб ўтди. Мусулмонлар дунёсида жуда катта обрў қозонган Покистон бу ишда катта вазифани ўтай олади.

Томонларнинг ўзаро курашини имкони борича тезроқ тўхтатиш, жафокаш Афғонистон диёрида яшовчи барча халқларнинг тинчлиги ва бирлигига эришиш лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Кузатувчиларнинг таъкидлашича, И. Каримов билан Муҳаммад Навоз Шарифнинг фикрлари ҳар жиҳатдан бир-бирига мувофиқ бўлиб чиққан. Энг муҳими ҳам ана шу десак бўлади. Зеро, мустақил Ўзбекистон ҳам Покистон сингари Шарқда тобора салмоқли мавқега эга бўла бошлади. Айни Ислом Каримовнинг вазмин ва тинчликсеварлик руҳидаги фикрлари кўпгина давлатларнинг раҳбарларига манзур бўлмоқда.

Томонлар ташриф вақтида имзоланган ҳужжатларнинг аҳамияти катта эканини таъкидламоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Покистон Ислом Республикаси ҳукумати ўртасида почта хизмати ва телеалоқа йўллари соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳақидаги битим; сармоя сарфлашни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш тўғрисидаги битим; сув хўжалиги, энергетика, ирригация ва мелиорация соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳақидаги битим; Ўзбекистон Республикаси Марказий банки билан Покистон Давлат банки ўртасидаги битим; Ўзбекистон ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Покистон миллий банки ўртасидаги битим шу ҳужжатлар жумласига киради.

Ўзаро манфаатли икки томонлама муносабатларни янада ривожлантиришга таллуқли кўпгина масалалар ҳам кўриб чиқилди. Аввало автомобиль шох йўллари қуришда, Ўзбекистондан юкларни ташиш учун Покистон портларидан фойдаланишда ҳамкорлик қилиш масалалари ҳақида гаплашиб олинди.

Миллий байрам — Покистон мустақиллиги кунини ўтказиш вақтида Ўзбекистон Президентига зўр иззат-икром кўрсатилди. Дўст мамлакатнинг дипломатия ва савдо-саноат доираларига мансуб бўлган кўпгина кишилар олий мартабали меҳмон ёнига келиб, иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш истагини билдирдилар. Ўзбекистон ва Покистон халқларининг тарихи, маданияти, анъаналарида ўхшашликлар кўплиги қайд этилди.

Покистондаги барча етакчи газеталар Президент Ислом Каримовнинг ташрифини ёритишга катта эътибор беришди. Улар Афғонистон ва Тожикистондаги воқеалар хусусида суверен Ўзбекистон раҳбарининг қатъий фикрини алоҳида бўрттириб кўрсатдилар.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг яна бир чет эл сафари ниҳоясига етди. Бу ташриф икки дўст мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш тарихига ёрқин саҳифа бўлиб ёзилиши, шубҳасиз.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги.

Дастлабкиси 150 фоиз

ШУ ЙИЛ бошида Пискент районидаги «Пискент» давлат хўжалигининг 5-бўлими таркибида «Туркистон» номли янги жамоа хўжалиги вужудга келганди. Ўтган ойлар давомида Жўрақул Отақулов бошчилик қилаётган бу хўжаликда қандай ўзгаришлар рўй берди? Албатта, саноқли олти ёки етти ой ичида бирор йирикроқ янгилик бўлиши мумкин эмас. Чунки, ҳозир нарх-наво...

«Туркистон»лик пиллакорлар салкам 3 тонна «кумуш тола» етиштириш ниятида эрта баҳордан тутзорларга пухта ишлов беришди. Хўжалик бошқаруви эса звеночиларнинг оилавий аҳволидан, уй-жой шароитидан, кам-кўстидан хабар олиб, керакли ёрдамни аямадилар. Натижа ёмон эмас. Режа 150 фоиз қилиб адо этилди. Ялпи ҳосил 5,4 тоннага етказилди. Пиллакорларнинг даромади ҳам кутилгандан зиёда, яъни ҳар бир килограмм пилла учун 55 сўм 80 тийиндан пул олишди. Бу ютуқларда пиллачилик бригадири Роҳила Имомназарова, пилла уруғини тайёрловчилар Махфират ва Қорасоч Усмоноваларнинг ҳиссаси катта. Шунингдек, уларнинг ўзлари ҳам пилла боқишди. Энг машаққатли вазифа, «кумуш тола» етиштиришни ва юқори ҳосил олишни зиммасига олган Қ. Турсунбоев, Ў. Эгамбердиева каби оилавий звеноларнинг қувончи чексиз бўлди. Бундан ташқари, Президентимиз фармонига асосан режадаги пилладан қолдирилган 25 фоиз ва режадан ортиқ етиштирилган 2,7 тонна пиллани жамоа хўжалигининг ўзи сотади. Ҳозирги хом чўтга қараганда бу «кумуш тола»дан камида 700 минг сўм соф фойда олиш мўлжалланмоқда. Демак, ҳали пиллакорларни мукофотлар кутаётган бўлса ажабмас.

«Туркистон» жамоа хўжалигида айни паллада 40 кунлик зарбдор вахта эълон қилинди. Шунга биноан, 1 гектар ерни суғорган сувчи 120 сўм, 1 гектар жойни бегона ўтлардан тозалаган чопиқчига 450 сўм, 1 гектар ерга ишлов берган тракторчига 40 сўм миқдорда ҳақ тўлаш жорий этилди. Бундан ташқари шу қисқа муддат ичида аҳолининг турмуш шароитларини яхшилашга катта эътибор берилмоқда. Жумладан, хўжаликдаги мавжуд артезиан қудуқларининг насослари янгиланди. Қишлоқда табиий газ йўқ эди. Энди эса лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш учун маблағ ўтказилди. Мактабга борадиган йўл ҳам республикамиз мустақиллигининг 1 йиллиги кунигача текисланиб, асфальтланадиган бўлди. Қишлоқни телефонлаштириш тадбирлари ҳам режалаштирилмоқда.

Янги хўжалик ўзини тиклаб олиши учун қўшни Охунбобоев номли жамоа хўжалиги туркистонликларнинг ҳисобига ярим миллион сўм пул ўтказишганди, «Ўзбекистон» ва «Дўстлик» давлат хўжаликлари эса ёнилғи, эҳтиёт қисмлари билан кўмаклашмоқда.

Хуллас, ҳали ҳаммаси олдинда. «Туркистон» жамоа хўжалигида 796 гектар деҳқончилик экин майдони мавжуд. Улар техникадан, ўғитдан ва бошқа имкониятлардан самарали фойдаланиш тутишса, районда, қолаверса, вилоятда кўзга кўринган, ишчи-хизматчилари барча қулайликларга эга бўлган хўжаликлардан бирига айланиши, шубҳасиз.

Т. ЕРҚУЛОВ.

ОБУНА БЎЛИНГ!

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетасига 1993 йил учун обуна бошланди. Сиз севимли ва қадрдон газетангизни янги йилнинг 1 январидан мунтазам ўқишни истасангиз шу кунларда алоқа бўлимларига, обуна қабул қилиш пунктларига келинг. Алоқа бўлимлари ходимлари, матбуот тарқатувчилар Сизларга обунани расмийлаштиришда ёрдам беришади.

Шуни унутмангки, «Тошкент ҳақиқати» дўконларга чекланган миқдорда чиқади, уни сотиб олиш қийин. Бунинг устига газета обуначига сотувдагига қараганда анча арзонга тушади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»нинг бир йиллик обуна баҳоси — 366 сўм 60 тийин. Олти ойга — 183 сўм 30 тийин, уч ойга — 91 сўм 65 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» индекси—64672.

1 СЕНТЯБРЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МУСТАҚИЛЛИК КУНИ

МЕҲРИМИЗНИ БАХШИДА ЭТАМИЗ

— ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ ШАҲАР ВА ВИЛОЯТЛАРИМИЗДАГИ НОГИРОН, НОЧОР БОЛАЛАРНИНГ КАЙФИЯТИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Жамоатчи мухбиримиз Мухтор Сулаймоновнинг бу саволига Тошкент вилояти болалар жамғармасининг бўлим бошлиғи Баҳодиржон Қаюмов қуйидагича жавоб берди:

— Ўзингизга маълум, ногирон-ночор болаларни фақат Наврўз байрамларида йўқлаб, совға-салом улашишга одатланиб қолганмиз. Улар ҳам ҳар йили ана шу байрамнинг тезроқ келишини кутишади. Менимча, ҳаёт зарбасига учраган, бировларнинг меҳр-мурувватига муҳтож бўлиб қолган болаларни ҳар куни, ҳар соатда йўқлаб турсангиз кўпдан-кўп савоб топасиз. Етимларнинг кўз ёшларини артиб, уларнинг дилларига нур бағишлаган кишиларни Маккаи Мукаррамага бориб келган ҳожилардек эъзозлаганлар.

Вилоят болалар жамғармаси жамоаси шунинг учун ҳам байрам келишини кутмасдан болалар уйларига, махсус мактаб-интернатларга бориб, ҳаста дилларни хушнуд этадилар. Биз биргина шу йилнинг ўзида 2 та болалар уйи, 12 та маҳсус мактаб-интернатдаги 2 мингдан зиёд ногирон болалар ҳузурида турли хил тантаналар ўтказдик, 30 минг сўмдан зиёд кийим-бош, совға-саломлар улашдик.

Республикамиз Мустақиллиги куни байрам қилиниши муносабати билан «Меҳр-мурувватимиз-мустақил диёримиз фарзандларига!» деб номланган байрам тадбирларини белгилаб олдик. Шу йил 22 август куни «Баҳор» концерт залида вилоятдаги болалар уйлари, мактаб-интернат тарбияланувчиларидан 500 нафарига тўкин дастурхон ёзилади. Вилоят маданият ижтимоий таъминот, савдо, умумий овқатланиш бошқармалари, матлубот жамияти ва халқ таълими бошқармаси ходимлари шу куни хизматда бўладилар. Ўзбекистон халқ артисти, «Баҳор» халқ дастасининг бадиий раҳбари Маъмурахон Эргашева, «Гулдаста», «Садо» хонандалари сидқидилдан маданий хизмат кўрсатадилар.

Тошкент шаҳар, С. Раҳимов районидаги 24-болалар уйи директори Ҳамидахон Каримова:

— Шаҳримизда 5 та болалар уйи бўлиб, 2, 3, 24-болалар уйида 3 ёшдан 7 ёшгача, 21, 30-болалар уйида 7 ёшдан 16 ёшгача, 29-болалар уйида эса 7 ёшдан 17 ёшгача, жами 650 нафар ногирон-ночор болалар яшайдилар. 1962 йили ташкил этилган бизнинг болалар уйимизда шу кунгача 4 мингдан зиёд бола тарбияланиб, воyга етди. 20 йиллик раҳбарлигим давомида 13 нафар ўғил-қизни ўз фамилиямга ўтказдим.

Биз Мавлуда Абзалова, Манзура Яшинова, Муяссар Каримова, Мавлуда Донийорова, Маъсума Аъзамова сингари меҳрибон тарбиячиларимиз билан фахрланамиз, «Шош», «Марат» фирмалари, «Тошкент» биржаси ходимларидан миннатдормиз.

Мустақиллик куни байрам тантаналарида қўшиқлар янграйди, аскиялар айтилади, савдо ходимлари, саховатли кишилар ўз мурувватлари билан болалар дилини шод этадилар.

М. СУЛАЙМОНОВ.

«Ўзбекистон—Ватаним маним!»

Азизхон ҚАЮМОВ:

ИЛМЛИ ХАЛҚ ТОБЕ БЎЛМАЙДИ

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ МУХБИР АЪЗОСИ, Ҳ. СУЛАЙМОНОВ НОМИДАГИ ҚЎЛЕЗМАЛАР ИНСТИТУТИНИНГ ДИРЕКТОРИ А. ҚАЮМОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Азизхон ака, мустақил ватанимиз равнақи кўпроқ қайси жиҳатларга боғлиқ?

— Ўтган бир йиллик фурсат биз учун ниҳоятда қимматли эканини алоҳида таъкидлаш лозим. Буни беҳисоб бойлик билан ҳам ўлчаб бўлмайди. Бахтимиз шундаки, неча-неча аждодлар орзу қилган, лекин етишолмаган истиқлолга бизлар эришдик. Дунё Ўзбекистонни бой-бадавлат, халқи меҳнаткаш бир мамлакат сифатида эътироф этди. Мустақиллик қонуний асосда, қон тўкилмасдан рўёбга чиқди ва у бутун халқнинг юрагига кириб борди. Бунда Президентимизнинг хизмати катта бўлди. Бировга ёқса-ёқмаса, биров хоҳласа-хоҳламаса, бу — объектив ҳақиқат.

Қўлга киритилган мустақилликни мустаҳкамлаш учун унинг иқтисодий негизини пухталаш керак. Бугун бизга раҳнамолик даъво қилувчи марказ йўқ. Сиёсий жиҳатдан ҳеч кимга қарам эмасмиз. Аммо ҳали «рубль» ҳудудидамиз. Демак, Россия ва бошқа республикалар билан пул-молия воситаларимиз ягона. Энг йирик давлат шу соҳада қайси йўлдан юрса, биз унга эргашишга мажбурмиз. Россияда нарх-наво кўтарилса, дарҳол бизга ҳам таъсир қилади. Пулни Россия банкидан олар эканмиз, хоҳлаймизми, йўқми, шу банк билан ҳисоблашамиз. Мен эртагаёқ ўз пулимизни чиқаришимиз лозим демоқчи эмасман, бу борада мутахассислар ўз фикрини айтишар.

Яна бир ожиз томонимиз: республикамиз узоқ вақт хомашё манбаи бўлиб келди. Айни пайтда ҳам шу ҳолат давом этмоқда, десам хато қилмайман. Бундан қутулиш учун саноатни ривожлантириш, саноатни ривожи учун эса илғор технологияни жорий этиш лозим. Маълумки, ҳозирча илғор технология хориждан келтириляпти. Шу кеча-кундузда бу табиий. Лекин бундай аҳволда узоққа бориб бўлмайди.

Фаолиятимнинг кўп даври Ўзбекистон Фанлар Академиясига боғлиқдир. Шу даргоҳдаги ишлардан оз-моз хабарим бор. Ўйлайманки, Ўзбекистон олимлари ва ихтирочилари илғор технологияни яратишга ҳисса қўша олади. Афсуски, илгари бизда ихтиро ва кашфиётлар дарров ўз қадрини топмас, уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш айниқса чўзилиб кетар эди. Ҳатто қуёш энергияси соҳасида ўзбек олимларининг кашфиёти хорижда биздан аввал қўллана бошланганини эшитганим бор.

Иқтисоддаги монополизмнинг зарарли томонларини бошдан ўтказдик, эндиликда бозор иқтисодиётига ўтяпмиз. Лекин ҳали унинг афзалликларини кўрмаяпмиз. Агар бозор иқтисодиёти ҳамма нарсанинг нархини осмонга чиқариш бўлса, уни ҳам ўйлаб кўришга тўғри келади. Биз сиёсатда мустақиллик йўлини танлаган эканмиз, иқтисодда ҳам ўз йўлимиз бўлмоғи даркор. Чунки бошқа давлатларни Ўзбекистонга қиёслаб бўлмайди. Юртимиздай табиий манбаларга бой, иқлими зироатчилик учун қулай макон яна қаерда бор?

Ўзбекистон халқ демократик партиясининг дастурида бозор иқтисодиётига ўтишдаги асосий вазифалардан бири аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашдир, дейилган. Менимча, пировард мақсад бозор иқтисодиётига ўтиш эмас, балки аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, фаровонлигини оширишдан иборат бўлиши лозим. Назаримда, иқтисодчиларимизнинг ўзлари ҳам бозор воситасининг сир-асрорларини ҳали етарлича билишмайди.

Ўйлаб кўрайлик, кеча бир килограмм картошка 16 тийин эди, бугун 8—10 сўм. Бунга нима дейсиз? Яна таъкидлайман, Ўзбекистон мустақиллик шароитида бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳам ўзига хос йўлини танлаши лозим. Ниятимиз халқ фаровонлигини ошириш экан, уни рўёбга чиқаришнинг бошқа йўлларини ҳам қидирайлик. ХДП, «Эрк», «Бирлик», «Ватан тараққиёти» каби партиялар, дин аҳллари, зиёлилар, ишчи-деҳқонлар ҳамкорликда Ўзбекистоннинг истиқбол дастури, мустақиллик назариясини ишлаб чиқишлари керак.

Кечагина коммунистик ғояларга сажда қилган журналистлар, ёзувчилар бугун уни сўкиш билан овора. Бу ҳар кимнинг виждонига ҳавола. Аммо қийинчиликларимиз коммунистик ғояларнинг нотўғри эканидан пайдо бўлдими? Ё бўлмаса, шу ғояларни бажарувчиларнинг ношудлигидамиди? Буни аниқлаб олиш лозим.

Коммунистлар ҳам ниҳоятда инсонпарвар ғояларни шиор қилишган. Коммунистик ахлоқ кодексидаги гапларни бир эсланг. «Ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша». Нақадар олижаноб гаплар! Булар кеча пайдо бўлган эмас. Бундай эзгу жамиятни инсониятнинг буюк даҳолари минг йиллардан бери орзу қилишган.

Низомий Ганжавий ўзининг «Иқболнома» асарида ёзади: «Искандар дунёнинг тўрт тарафига сафарлар уюштирди. Шимол сафарида энг гўзал, энг мукаммал бир мамлакатга дуч келди. У дунёда бор бўлган барча эзгу ишлар, яхши нарсаларни шу ерда кўрди. Бу ўлкада жами инсонлар баб-баравар, ҳамма ўз меҳнати билан яшайди, керагидан ортиққа интилмайди. Бу ўлка халқи касаллик нима — билмайди, ҳамма узоқ умр кўради. Бу ерда ёлғончилик, адолатсизликка ўрин йўқ. Бойлар ҳам, камбағаллар ҳам йўқ. Аммо бу кишилар таркидунё қилган зоҳидлар ҳам эмаслар. Улар ҳаёт гўзалликларини қадрлайдилар».

Бугунги мафкурасизлик муаллақ бир ҳолатдир. Бу узоқ вақт давом этиши мумкин эмас.

Кўпчиликда исломий ақидаларга мойиллик сезиляпти. Дин ҳам инсонни эзгуликка чақиради: Тўғрилик, маърифат, иймондан сабоқ беради. Кўнглимдаги эзгу тилак шуки, бу икки қутб кишилари, яъни собиқ коммунистлар ва дин аҳллари бир-бирлари билан тил топишсаю миллат келажаги учун қайғуришса!

— Сиз кўпдан-кўп муаммо ва қийинчиликларни санаб ўтдингиз. Дарҳақиқат, мустақилликнинг илк йили осон бўлмади. Аммо халқимиз ёруғ кунлар келади, деб умид қиляпти...

— Ўтмишни мулоҳаза қилиш енгил. Қилган хатоларингиз кафтдагидек кўриниб туради, аммо келажакни тасаввур қилиш учун бутун идрокингизни сафарбар этишингиз лозим, Ҳазрат Навоий айтадики, инсон табиатан осон ишга мойил. Кўриб турибмиз, бугунги раҳбарга ҳам, деҳқонга ҳам осон эмас. Бир пайтлар марказ нима деса, шуни бажариб юрардик. Эртанги кунимизни ўйлайдиганлар бор-ку, дея хотиржам кун кечирар эдик. Бугун эртамизни ўзимиз ўйлашимиз керак. Биз бутунлай янги жамият пойдеворини тиклаяпмиз. Унинг пишиқ-пухта бўлиши, асрлар шамолига дош бериши ҳар биримизга боғлиқ. Ҳамма тузумларда инсон улуғлаб келинган. Лекин инсон шунга муносиб бўлмоғи учун ўзида эзгу фазилатларни касб этмоғи даркор. Инсоннинг маънавий такомили хусусида Қуръони карим ва ҳадисларда, буюк алломаларнинг асарларида талай ибратли фикрлар келтирилган. Инсон ҳалол меҳнат қилиши, ҳаромдан ўзини тийиши лозим. Навоийнинг айтишича, бутун оламдаги инсу жинс, одаму девларнинг ҳукмдори бўлган Сулаймон Пайғамбар бир тоши тилло, бир тоши кумуш қасрда иш юритар экан. У кечқуруни подшоликка оид юмушларни бажариб уйига қайтгач, сават тўқир, шундан келган фойда эвазига ифторлик қилар экан. Ҳалоллик, ҳалол меҳнати эвазига тирикчилик ўтказиш инсоннинг табиий эҳтиёжига айланиши керак.

Эрталаб юз ювиш, нонушта қилиш қанчалик зарур бўлса, меҳнат ҳам шундай аҳамият касб этиши шарт. Ҳатто бу гап Маркснинг «Капитал»ида ҳам бор. Меҳнат жаҳоннинг ҳукмфармосига айланади, дейди у.

— Бугунги шароитда одамлар меҳнат қилишдан кўра кўпроқ устомонлик, айёрлик йўлига ўтиб олмаяптими?

— Ўткинчи қийинчиликлар аввалдан мавжуд жароҳатларни газак олдирди. Ўғрилик, жиноят, таъмагирлик каби иллатлар авжига чиқди. Улуғ Навоий айтади:

ҳоли агар яхшидурур гар табоҳ,
кимсадин этмас тамаъи молу жоҳ.

Яъни, кишининг аҳволи хоҳ яхши, хоҳ ёмон бўлсин, бировдан молу давлат таъма қилмасин. Бугун таъмагирлик кучайиб кетди. «Спонсор» деган гап чиқди. Пулдор одамга аллақанча одамлар ялиниб, сиз бизга ҳомий бўлсангиз, биз асар ёзсак, фильм қўйсак, деб таъма қилишмоқда. Бу кишилар қанчалик истеъдодли бўлишмасин, аввало, ўзларининг тор манфаатларини кўзлайдилар. Аммо олдига улуғ мақсадларни қўйган кишилар бундай ишга қўл урмайди.

Сўзимнинг охирида ёшларга ўзимнинг тилакларимни билдирмоқчиман. Ҳозирги 18—20 ёшлилар — XXI аср нинг одамлари. Ёшларимиз аввало илмга муҳаббат қўйсин. Зеро, мустақил Ўзбекистонимизнинг тақдири эртага шуларнинг қўлида. Илмли халқ ҳеч кимга тобе бўлмайди. Талаба ёшларда жўшқинлик, таъсирчанлик кучли. Улар шу жўшқинликни илм ўрганишга сарфласин. Ёшларга яна битта тилагим шуки, уларга боқий севги тилайман. Чунки инсоний муҳаббатсиз дунё ғариб бўлиб қолади. Севги инсонни улуғлайди. У шоҳларни гадо, гадоларни шоҳ қилади.

Ахир Бобур бежиз айтмаган:

сен эй, саркашлиғингни қўймадинг сарвдек ҳаргиз,
аёғингга тушиб барги ҳазондек бунча ялбордим.

Мен ёшларимизга Фарҳоду Ширин, Тоҳиру Зуҳролардаги муҳаббатни тилайман. Бу ишқнинг натижаси қандай бўлмасин, у барибир инсонни олижанобликка етаклайди.

ЎзА мухбири Абдумажид АЗИМ суҳбатлашди.

● *Ишбилармон кишилар*

АРАББОЕВНИНГ ОБРЎСИ

«ЭНДИ БИЗГА ЖАВОБ БЕРИНГ...»

Шамол бўлмаса дарахтнинг учи қимирламайди.

«Араббоев кетармиш, қўшни колхозга раис бўлиб ўтармиш», деган миш-мишлар ўрмаладию, уни билган, хизматини қадрлаган колхозчиларнинг тинчи йўқолди, икки-уч одам тўпланган жойда ҳам, гап-гаштакларда, тўй, маросимларда ҳам шу гап. «Нима, навоийликларнинг шохи борми? Келиб-келиб бизнинг раисга чанг солишадими», деб жириллаганларга баъзилар ётиғи билан тушунтиради: «Жамолиддинни умрбод сизларга боғлаб берибдими раҳбарлари уни қаерга муносиб кўришса, шу ерда ишлайди-да».

Миш-мишлар «болалаб», ҳар ким ўз гапини маъқуллаб юрган кунларнинг бирида Чиноз районидаги Навоий номли колхозда умумий йиғилиш бўлиб ўтди. Кун тартибига янги раис сайлаш масаласи қўйилди. Хўжаликка салкам ўттиз йил раҳбарлик қилган Холдор Акрамов ишдан бўшатишларини сўраб ариза берганмиш.

Жамолиддин ака асли шу колхоздан, отаси Мингбой ака Навоийга узоқ йиллар раҳбарлик қилган. У ҳам кўп қатори йиғилишда ўтирарди, ҳали замон колхозчилар ўзини раисликка сайлашларини хаёлига келтиргани йўқ.

Одатда ҳаёлга келмаган ишлар бўлади: навоийликлар бизга Араббоевни олиб келиб берасизлар, бошқасини ҳоҳламаймиз», деб туриб олишди. Колхозчиларнинг бу гапи раисликка даъвогар баъзи кишиларга айилдек ботди. Илгари замон бўлганда-ку: «Ўтир ҳаммавг! Биз айтган одам раис бўлади, тамом-вассалом», деб чўрт кесиб қўя қолишарди. Не иложки-демократия, тишингни тишингга босишга мажбурсан, столни муштлаб ҳумордан чиқолмайсан. Энди сўнгги умид — Араббоевнинг ўзидан. Амир Темур номли колхозни «одам» қилгунча озмунча меҳнати сингдими?! Колхозини ташламас, одамлар ҳам унга осонликча жавоб беришмас...

Араббоев минбарга кўтарилди:

— Ишончларинг учун катта раҳмат. Лекин, мени сайлаган колхозчилар нима дейишади, хафа бўлишмайдими? Шунинг учун, ичларингдан бирор одамни сайланглар, ёрдам бериб туриш бўлса, мана, биз бор. Биргалашиб ишлайверамиз.

Жамолиддин ака гапни минг айлантирмасин, кўнишмади. Охири яширин овозга ўтишди. Ҳисоблаб чиқилганда кўпчилик унинг номзодига овоз берганлиги маълум бўлди...

Тамошанинг «каттаси» эртасига Амир Темурда бошланди. Умумий йиғилишда колхозчилар асаблари таранг, раисларининг оғизларини пойлаб ўтиришарди.

— Шунча йил бирга ишладик, биргалашиб колхозни оёққа турғиздик. Энди ўртоқлар, менга жавоб берсангизлар, қўшни Навоийга ўтиб ишласам, туғилиб-ўсган жойим...

Мажлисхона бирдан гувиллади, ким нима деяётганини билиб бўлмасди. Кимдир ўтирган жойидан қичқирди: «Араббоевни ҳеч кимга бермаймиз. Навоийликларга раис керак бўлса, ўзлари топиб олишсин!». «Сизга жавоб йўқ!».

Мажлисни олиб бораётган киши раисга «Ўзингиз бирор нима денг» маъносида ишора қилди.

— Ўртоқлар, навоийликлар мени ўзларига раисликка сайлашди, қачон иш бошлашимни кутиб ўтиришибди. — Раис ҳаяжонланганидан бироз тўхтаб қолди, колхозчиларнинг ўтинч, таъна аралаш нигоҳлари уни ғалати аҳволга солиб қўйганди. — Мен нимаики обрўга эришган бўлсам, сизлар туфайли эришдим, меҳнатнинг кўпини ўзларингиз қилдингиз. Меҳнатларингиз, қўллаб-қувватлаганларингиз учун минг раҳмат...

Хуллас, истар-истамай раисга жавоб беришди. Баъзилар ошкора кўз ёши қилса, баъзилар билинтирмай дастрўмолчаси билан намланган кўзларини артиб оларди. Кексалар титроқ овозда унга оқ йўл тилашди, оқ фотиҳа беришди.

Шундай қилиб, «Москва»га Амир Темур номини бериб, қолоқ колхозни пешқадамлар сафига олиб чиққан, колхозчилар турмуш фаровонлиги учун кўпгина ҳайрли ишларни амалга оширган Жамолиддин Араббоев Навоийга раис бўлди. Уни олдинда мушкул вазифалар, талайгина муаммолар кутиб турарди.

ЯХШИ ИШЛАСАК, ЎЗИМИЗГА ФОЙДА

Баъзилар ўттиз-қирқ йил раҳбарлик қилса-да, колхознинг оғгани элагию, қоққани қозиғини қолдирмайди. Яна мажлис-йиғинларда бировга гап беришмайди.

Араббоев эса тийинни тийинга уриштириб, мисқоллаб йиғадиган, колхоз тепасидан бегона қуш учса ҳам биладиган пишиқ-маҳкам раислардан. У Навоийга раис бўлиб ўтганда Амир Темур колхози кассасида 2 миллион сўм пул бор эди. Пахта толасини 9 миллион сўмга сотишди. Бундан ташқари, раисдан 14 тонна ўсимлик мойи, эски нархда ҳисоблаганда 3 миллион сўмга борадиган қурилиш материаллари, 3 миллион сўм фойда келтирадиган 200 бош ғунажин, газлаштирилган обод қишлоқлар, болалар боғчалари, мактаблар мерос бўлиб қолди. Ишбилармон раис бир сўмдан талайгина қоп сотиб олганди. Агар шуларни ҳозирги нархда баҳолашса нақд 4 миллион сўм бўларди. У раислик қилган қисқа давр мобайнида Жўнариққа кўприк, устахона, гараж, ёқилғи қуйиш станцияси қурилди, колхоз тарихий музейи иш бошлади. Колхозчиларнинг қўли минг-минглаб пул кўрадиган бўлди.

Энди у обдон ҳолдан тойиб, «ҳасса»га таяниб қолган Навоий номли колхозни 6 миллион сўмлик қарзи билан қабул қилиб олди. Кассада бир тийин пул йўқ, уй жой қиламан, деган кишилар бир энлик тахтага зор. Бундан ташқари, пахта, пилла режалари бажарилмаган. Хўжалик худди ўғри урган хонадонга ўхшарди.

Топиш-тутишнинг тайини бўлмагандан кейин, турган гапки, меҳнат унумдорлиги ҳам пасайиб кетади. Бир пайтлар ибратли ташаббуслари, пешқадам пахтакорлари билан донг таратган колхознинг хароб ҳолга тушиб, қолганлиги кишини ажаблантирарди.

Жамолиддин ака 2 та қурилиш бригадаси тузди. Уларга Икром Мирзабоев, Муҳиддин Ғуломқодировлар бошлиқ этиб тайинландилар. Азаматлар қисқа муддатда 140 ўринли болалар боғчаси биносини таъмирлаб, гулдек қилиб қўлдан чиқаришди. Боғча биноси очилиш маросимига 120 нафар қарияни чақиртиришди, Пахта масжиди имоми таклиф этилди, қўй сўйилиб, катта қозонда ош дамланди.

Шунингдек, «Олмос» (собиқ «Комсомол»), «Абзалобод» (собиқ «Большевик») участкаларининг ҳар бирига қулай шароитлари бўлган 60 ўринли болалар боғчалари қурилмоқда.

— Жамолиддин ака, сиз нима учун дастлабки ишингизни болалар боғчаси қурилишидан бошладингиз?

— Болалар — келажагимиз, деймизу, аслида улар учун бирор тайинли иш қилмаймиз, — дея жавоб берди раис. — Албатта, колхозда шаҳардагидек шароит йўқ. Нима учун? Колхозчига бўлаверади, деймиз, уларнинг фарзандлари тупроққа беланиб, бир қўли синган, бир кўзи «чиққан» қўғирчоқларни ўйнаб юришса индамаймиз. Лекин, колхозчи аёллардан иш талаб қилишни биламиз, иш кунидан, иш ҳақидан уриб қоламиз. Айтинг-чи, шу инсофданми? Колхозчи боласининг замонавий боғчаларда тарбияланишга ҳаққи йўқми? Ахир, бундоқ олиб қараганда, республикани кийинтираётган, боқаётган шу камсуқум колхозчилар эмасми? Шунинг учун қаерга борсам, ишни болалар боғчалари қуришдан бошлайман. Фарзандларига кўрсатилаётган ғамхўрлик, меҳрибонликдан ота-оналарнинг кўнгли тоғдек кўтарилади, меҳнат унумдорлиги ортади.

Техника таъмирлаш ишларида ишчи кучи етишмасди. Янги раис нафақа олиб, майда-чуйда рўзғор ишлари билан шуғулланиб юрган кекса механизаторларни бу ишга жалб қилди. Сочилиб ётган эҳтиёт қисмлар йиғилиб, 8 та пахта териш машинаси тайёрланди, бешта ўт ўрадиган, хашак йиғадиган машина шай қилиб қўйилди.

Сувсиз пахта етиштириш қийин. Агар бу иш билан бирор киши шуғулланмаса, сувчиларнинг елиб-югургани узоққа бормайди. Шундай қилиб, бош мироб лавозими таъсис этилди, бу лавозимга узоқ йиллар миροблик қилган Мирзағани аканинг ўғли Маннон Матғойипов тайинланди.

— Биз ҳозир келгуси йил ҳосилига замин тайёрлаяпмиз, — дейди раис. — Даларни айланиб чиқдим, ерларимиз жуда ориқ, қувватга киргизмасак бўлмайди. Шу мақсадда далаларга минг тонна товуқ гўнги чиқарилди, яна шунақа гўнгдан минг тоннасини келтирамиз. 2 та янги «Т—130» бульдозери сотиб олдик. Йўлини қилиб, арзон баҳога кўндирдик. Ундан кейин чорва маҳсулдорлиги пасайиб кетибди. Разм солиб қарасам, соғин сигирларга «қариган» бедаларни ўриб беришар экан. Янги беда билан озиқлантиришни йўлга қўйдик, аҳолига 30 тонна хашак тарқатдик. Келгусида колхозчиларга ўзимиз янги уйлар қуриб берамиз, ўзимизда сутни қайта ишлаб чиқарадиган цех ишга тушади. Кийин шароитни ҳисобга олиб, одамларимизга озиқ-овқат маҳсулотлари, газмолларни арзон нархда бераяпмиз. Аҳволи ночор кишиларнинг 45 нафарига колхоз ҳисобидан 50 сўмдан пул, дон бердик, озиқ-овқат маҳсулотлари. Бирор киши вафот этса харажатнинг кўп қисмини колхоз ўз бўйнига олади.

— Сиз «Средазтрансстрой» тресть билан шартнома тузиб, Амир Темурда кўпгина қурилишлар қилган эдингиз. Бу ҳамкорлик давом этадими?

— Албатта. Ҳозиргина шу ердан келаяпман. Биз трестга сабзавот ва полиз маҳсулотлари берамиз, улар бунинг эвазига бизда янги боғча, мактаб бинолари қуришади.

Қисқаси, янги раисда минг хил режа бор. Биз Навоий номли колхоз ўзининг илгариги шуҳратини тиклашига астойдил ишонамиз. Чунки, бу ерда Роҳила Аҳмедова, Сора Авезова сингари пиллакорлар, Серикбой Ҳолиқов, Суннат Нишонов, Собит Азимов, Абдулла Иброҳимов, Тастан Рисбоевдек пахта усталари, Абдукарим Мирусмонов, Қудабой Маҳмудбоев, Отамурод Тасқораев, Маҳаммадумар Зокиров, Карим Мусаев, Камол Нурматов, Абай Мухторов, Ҳабибулло Мелибоев, Яҳё Усмонов каби механизаторлар, Тоҳир Мирсалимов, Карimбек Туёқов, Йўлчи Худойбердиевга ўхшаган сувчилар ва яна кўпгина фидокорлар бор.

Ана шу кишилар янги раис атрофида жипслашиб, колхозни катта, нурли йўлга олиб чиқадилар.

Эсон ҚОСИМОВ.

ТАҲРИРИЯТДАН: «Тошкент ҳақиқати» жамоаси илгари Жамолиддин Араббоев раислик қилган Амир Темур номли колхоз билан ҳамкорлик шартномасига имзо чеккан эди. У яхши самаралар берди. Биз бугунги кунда раисни янги вазифа билан табриклаб, ҳамкорлигимиз бундан кейин ҳам давом этади, деб ишонч билдирамиз.

ЯНГИЛИКЛАР

ЗАНГИОТА РАЙОНИ

«ФАРОВОН»НИНГ ЙЎЛИ РАВОН

● РАЙОНДАГИ Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида «Фаровон» фирмаси иш бошлаганига унчалик кўп бўлгани йўқ. Бироқ бу фирманинг савдо дўконларида қишин-ёзин олхўри, шафтоли, олча, олма ва бошқа мевалардан ҳамда сабзавотлардан тайёрланган шарбатли ичимликлар, мураббоbларни бемалол сотиб олишингиз мумкин.

Консервалаш корхонасида тайёрланаётган бу дармондорили маҳсулотлар сизга манзур бўлиши турган гап. Ҳозирги ёзнинг айни пишиқчилик даврида бу ерда кунига 4 минг — 4 минг 200 килограммдан томат тайёрланмоқда. Бу маҳсулотларга талаб кун сайин ортиб бормоқда. Бу «Фаровон»нинг йўли равонлигидан дарак беради.

«АДОЛАТ»НИНГ ШИША БУЮМЛАРИ

● ИЛГАРИ шиша идишларнинг қадр-қимматига етмасдик. Маҳсулотдан бўшаган идишларнинг кўпчилиги бепарволигимиз туфайли синиб кетарди. Шиша синиқлари эса албатта, ташлаб юбориларди. Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида иш бошлаган «Адолат» фирмаси шиша синиқларидан ҳам хўжалик учун зарур бўлган буюмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Албатта, бу осон кечмади. Унинг технологиясини ишлаб чиқиш ва йўлга қўйиш учун кўпроқ изланишга тўғри келди. Унинг самараси ўлароқ айни кунларда фирма турли хил шиша буюмлар, гулдонлар ишлаб чиқармоқда.

Т. ЁРҚУЛОВ.

* * *

ОҲАНГАРОН РАЙОНИ

ҚАРИЯЛАР ИЛТИМОСИ ҚОНДИРИЛДИ

● ШЎРО империяси даврида Ангрендаги Эски Қорабоғ қишлоғида жойлашган масжид биноси узоқ йиллар давомида бошқа мақсадларга хизмат қилиб келди. Қишлоқ намозхон қариялари ҳамда шаҳар жоме масжиди мутаваллиси Абдуқодир Тошматовнинг илтимосига биноан масжид яна ўз эгаларига — мусулмон аҳли ихтиёрига қайтарилди. Унинг яқинида эса қариялар чойхонаси ҳам вужудга келтирилди.

ИШ ҚУВВАТИ ОШИРИЛДИ

● «АНГРЕН» давлат хўжалигига қарашли Қорабоғ қишлоғида эски тегирмон ўрнида янгиси бунёд этилди. Бу тегирмоннинг ишлаш қувватини бир неча баробар ошириш имконини берди. Айни пайтда у маромида ишлаяпти. Кекса тегирмончи Абдуқодир ота ва ўғли Аҳмадалилар Қорабоғ қишлоғи билан биргаликда Самарчуқ, Соғлом, Дукент қишлоқлари аҳолисига ҳам намунали хизмат қилмоқда.

Ў. ЖЎРАЕВ.

ҚИШЛОҚ ХОНАДОНЛАРИ УЧУН

АНГРЕНДАГИ синов-механика заводи ҳақида гап кетганда уни ҳам корхона, ҳам лаборатория дейишади. Бу бежиз эмас, албатта. Унинг цехларида турли хил аппаратлар, нефть, газни қайта ишловчи асбоб-ускуналар яратилади ва йиғилади. Катта газ қувурлари учун анча қувватли газ тақсимлаш станциялари, рўзғорда иситиш учун ишлатиладиган қозонлар, газни автоматик узатиб берувчи, унинг оқишини тартибга солувчи ва бошқа шу каби воситалар ишлаб чиқарилмоқда. Кўриб турибсизки, маҳсулот турлари кўп ва хилма-хил. Ҳар ойда уларнинг туридан ўнлаб-юзлаб тайёрланмоқда. Бунда буюртмаларга амал қилинади. Корхона машинасозлари газ «билимдон»лари ҳисобланишади. Бу ерда чиқаётган барча аппаратлар табиий, йўл-йўлакай нефтга қўшилиб чиқадиган, сунъий, суюлтирилган газларни халқ хўжалиги, кишилар эҳтиёжи учун хизмат қилдирувчи мосламаларни яратишади.

Юқорида корхонани лаборатория деб ҳам юритишади, дедик. Ҳақиқатан ҳам бу ерда муттасил ижодий изланиш олиб борилади. Анча мураккаб, тежамли ва ишончли конструкциялар, аппаратларни ишлаб чиқиш йўлидаги ишлар бир зум ҳам тинмайди.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитлари шуни тақозо этмоқда, — дейди завод бош муҳандиси Николай Иванович Бирюля, — эришилган ютуқлар билан чекланиш мумкин эмас. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Ишлаб чиқариш технологиясини ва тайёрланаётган машина-механизмларни ҳам мунтазам такомиллаштириб туриш керак. Турғунлик бўлса эътибордан қолиш, маҳсулотимиз эскириши ва касод бўлиши, рақобатчиларимиз биздан ўзиб кетиши мумкин. Бунинг олдини олиш учун аппаратларнинг янги хилларини яратишимиз, муттасил такомиллаштиришимиз лозим.

Бош муҳандиснинг фикрига қўшилмасликнинг иложи йўқ. Ҳозирги иқтисодий шароит шуни талаб этмоқда. Муттасил излаш, қидириш керак. Бу ерда ижодкорлик яхши йўлга қўйилганлигини рационализаторлик ҳаракати кенглигидан ҳам билиш мумкин. Шаҳарда бу соҳа бўйича энг олдинги ўринлардан бирида туради. Корхонада ҳар томонлама тайёргарликка эга бўлган муҳандислар ва конструкторларнинг тўплангани учун ҳам шундай бўлмоқда. Улар ўзларининг изланишлари билан техникани тараққий эттиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Шуниси таҳсинга сазоворки, завод жамоаси қўлидан чиқаётган газ аппаратларининг кўп турлари қишлоқларни «зангори олов» билан таъминлашда ҳам фойдаланилмоқда. Яқинда бу ерда яна бир янгилик яратилди. Қишлоқда ишлатиш учун мўлжалланган АКГВ-23,2 газ аппаратининг тажриба нусхалари тайёрланди.

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисидаги Фармони биз учун дастур бўлмоқда, — дейди муҳандис В. И. Шаманский. — Бу ҳужжатда биз каби жамоалар зиммасига ҳам муайян вазифалар юклатилган. Айниқса, қишлоқ районлари учун сув иситадиган рўзғор қозонларини тайёрлаш бўйича белгиланган вазифаларнинг бажарилиши бизга ҳам боғлиқ. Шуни ҳисобга олиб, жамоамиз ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, буюмлар турини кенгайтириш, уларнинг фойдаланиш ва истеъмол тавсифномаларини яхшилашга қаратилган аниқ мақсадли дастурни ишлаб чиқди. Уни амалга ошириш учун олиб борилаётган ижодий ишда «Ўзгазтехника» ихтисослашган конструкторлик-технологик бюроси ҳамда Украинадаги шундай «Промгазаппарат» ташкилоти билан ҳамкорликни йўлга қўйдик. АКГВ-23,2 қозони ҳам шу йўл билан тайёрланди.

Бу асосан қишлоқ жойларида деҳқон уйларини газлаштиришда фойдаланишга мўлжалланган. У ҳар соатда 23,2 минг килокалорий иссиқлик вужудга келтиради, қозоннинг қуввати шундай.

Муҳандиснинг ҳикоя қилишича, унинг қатор ажойиб хусусиятлари ҳам бор. Баландлиги 1245 миллиметр массаси 110 килограмм бўлган бу қозон ёрдамида 180 квадрат метр майдонга эга бўлган хоналарни иситиш мумкин. У ҳар соатда 1,5 куб метр табиий газни истеъмол қилади ёки пропан-бутан аралашмасининг 0,4 куб метрдан сал ортиқрогини ишлатади. Бу қишлоқ аҳолиси учун жуда зарурдир. У сувни 90 ҳароратгача иситиб бериши мумкин. Автоматик муҳофаза қилиш мосламаси билан жиҳозланган. Газ келмай ёки тутун тортгич ишламай қолса у қозонни автоматик тарзда ўчиради. Унинг афзаллиги бу билан чекланмайди. Жумладан, у табиий ёки суюлтирилган газда ишлайверади. Фойдали коэффициенти эса анча юксакдир. У 85 фоизни ташкил этади. Шу вақтгача ишлаб чиқарилган ва давлат сифат белгисига сазовор бўлган қозонларнинг энг юқори кўрсаткичи 82 фоиздан ошмаган эди. Экологик хавфсиз ҳамдир. Аппарат фақат 0,05 фоиз ис гази чиқаради, холос. Яна бир бошқа хусусияти шундаки, унинг ёрдамида турар-жойни иситиш ва рўзғор эҳтиёжларини иссиқ сув билан таъминлаш мумкин бўлади.

Янгилик давлат ва идоравий синовдан яхши ўтди. Айниқса, Тошкентдаги регионал газ аппаратураларини синаш марказида атрофлича текширилди. Экспертлар уни кўплаб ишлаб чиқаришни тавсия этдилар.

Яқинда Ангренда шаҳарнинг 47 йиллиги муносабати билан корхоналар ишлаб чиқарган айрим буюмларнинг кўргазмаси уюштирилди. Унга АКГВ-23,2 агрегати ҳам қўйилган эди. Унинг биттасини ангренликлар сотиб олдилар, иккитасини эса оҳангаронликлар харид қилишди. Ҳозирги қимматчилик назарга олинса нархи ҳам унча баланд эмас. 12,5 минг сўм туради. Албатта, завод жамоаси кўпроқ фойда олиш кетидан қуваётгани йўқ. Биринчи навбатда қишлоқларда яшовчиларнинг талабини ҳисобга олмоқда. Ҳозирги вақтда эса материаллар жуда қимматлашиб кетди.

Бу йил корхона жамоаси мингта шундай агрегатни ишлаб чиқаришни режалаштирган. Талабнинг ортаётганлигини ҳисобга олиб келгуси йилда бу кўрсаткични 6 мингтага етказиш режалаштириб қўйилди. Бундай марраларни эгаллашда инженер-конструкторлардан Л. Дадонова, С. Шангина, асбобсозчилангарлар Р. Р. Фаренбрух ва А. Клаус, Ю. Николаев раҳбарлигидаги электр пайвандчилар бригадаси, йиғувчи-чилангарлар Р. Аҳмедов, Р. Гиниятов, электр пайвандчи Р. Заёров ва бошқалар жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Э. КЛЕЙН.

Чин дилдан қутладилар

Илгари хабар қилинганидек вилоятимиздаги ҳурматли оқсоқоллардан бири, кекса меҳнат фахрийси, Қибрай райони уруш ва меҳнат фахрийлари Кенгаши раиси Жўра ака Хоназаров 75 ёшга тўлди.

Яқинда Қибрай райони Ҳокимлиги биносида ўтган катта тантанали йиғилиш ана шу воқеага бағишланди. Шу куни бу ерга вилоятимиз раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси, бир қатор вазирликлар, Қорақалпоғистондан, турли вилоятлардан келган меҳмонлар, республика, вилоят, Тошкент шаҳри, Қибрай райони уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашлари, ҳамда кўпгина жамоат ташкилотлари вакиллари, Жўра аканинг оила аъзолари, қариндош-уруғ ва яқинлари, тенгқурлари, ёр-дўстлари тўпландилар.

Йиғилганлар Жўра акани табаррук ёши билан қизғин қутладилар. У босиб ўтган шонли меҳнат йўли ёшлар учун чинакам ибрат ва ҳаёт мактаби эканлигини, халқ, давлат олдидаги хизматлари ғоят улканлигини алоҳида таъкидладилар. У эл-юрт назарига тушиб, катта обрў-эътибор орттирганлиги, ўзининг фидойилиги, ишбилармонлиги, ташкилотчилиги билан жамиятда ўчмас из қолдирганлиги ҳақида мароқ билан сўзладилар. Унга энг эзгу ниятлар изҳор этдилар.

Суратда: Н. А. Муҳитдинов Жўра акани қутламоқда.

БИР-БИРИМИЗНИ ҚЎЛЛАЙМИЗ

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Тошкентвилоятюк т р а н с» концернига қарашли 2503-автоколонна ҳайдовчилари бугунги кунда Жиззах вилоятининг Фориш районидеҳқонларига ғалла ўрим-йиғимида кўмаклашмоқдалар.

— Айни пайтгача ғаллани ўриш ва дон саралаш ниҳоясига етмоқда, — дейди биз билан суҳбатда «Тошвилоятюктранс» автомобиль концерни бош директори Собир Юсупов, — эндиликда донни элеваторга таший бошлаймиз. Ҳозиргача 150 та автомашинамиз хизмат кўрсатмоқда. Концернимиз Республикамиз мустақиллигининг 1 йиллигини муносиб кутиб олиш ниятида жиззахлик биродарларга етиштирган ғаллаларини омборларга ғамлаб олишларида яқиндан ёрдам бермоқда.

М. САВЕЛЬЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИ БАЙРАМИ ОЛДИДАН

ҚУТ-БАРАКА ЁҒИЛСИН

Ўзбекистон республикаси мустақиллигининг бир йиллик байрами нишонлангандан сўнг Олмалиқ «Аммофос» ишлаб чиқариш бирлашмаси кимёгарлари ўз байрамларига тайёргарликни бошлаб юборишади. Келаси йилда бирлашма дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарганига чорак аср тўлади. Шу тариқа байрамлар бир-бирига уланиб кетади.

Биз корхонада бўлганимизда кўпгина кишилар билан суҳбатлашдик, мустақиллик байрамига жамоа қандай ютуқлар билан келаётганлиги билан қизиқдик. Улар шундай ҳикоя қилдилар.

Маъди АҲМЕДШИН, бирлашма бош муҳандиси:

— Корхонага ишга кирганимга 20 йил тўлди. Ишни слесарликдан бошлаган эдим. Кейин мастер, цех бошлиғи, директор муовини бўлиб ишладим. Ҳозир бош муҳандис сифатида ишлаб чиқаришнинг равон бориши устида қайғураяпман.

Республикамиз мустақиллиги нишонланадиган йилда бир қатор янгиликлар туғилди. Корхонада уфакс деб номланган янги ўғит ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Унинг таркибида 34 фоиз фосфат ва азот бор. Шўрланган ерларни «даво»лашда жуда ҳам қўл келаяпти.

Ҳаммага маълум, Орол фожеаси туфайли туз кўчиб, серҳосил ерларимизни шўр босаяпти. Бунинг олдини олмасак, халқимиз насибасининг қийилиши турган гап. Шуни ҳисобга олиб, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг минерал ўғитлар институти олимлари билан ҳамкорликда уфаксни яратдик. Ҳозир янги хил ўғитга талабгорлар тобора кўпайиб бораяпти. «Узсельхозхимия» бирлашмаси биринчи бўлиб буюртма берган. Бундан ташқари Ўрта Осиё мамлакатлари, Россия ўлкалари ва Хитойдан тушган буюртмаларни ҳам бажараяпмиз. Ҳисоб-китобларимиз бўйича уфакс 1,5 йилда корхонага 15 миллион сўмлик самара келтириши керак.

Лекин хомашёнинг тобора қимматлашиб бораётганлиги маҳсулот таннархини ҳам бироз ошириб юбораяпти. Қозоғистондан олинаётган хомашё — фосфоритнинг бир тоннаси 14 сўмдан 600 сўмга кўтарилиб кетди. Яна икки баробар ошиши кутилаяпти. Бу ҳол деҳқонлар етиштираётган маҳсулотлар таннархига ҳам таъсир этмай қолмайди. Шундай экан хомашёнинг ким ошди савдосига чек қўйиш керак. Хомашё баҳоси барқарор бўлса тайёр маҳсулот баҳоси ҳам барқарорлашади. Биз шунинг тарафдоримиз.

Маҳсулотимиз ҳозир қимматроқ бўлса ҳам талабгорлар камаймаяпти. Бу йилдан Хитойдек буюк давлат ҳам бирлашма билан мол айирбошлашни таклиф этди. У олинган фосфат, азот, уфакс эвазига саноат, озиқ-овқат, маҳсулотлари, технологик ускуналар юбораяпти.

Яқинда Хитойдан 2 та ускуна олдик. Улар майдаланган ғўзапоядан фанерсимон юпқа пардоз материали ишлаб чиқаришга мослаган. Кўзда ғўзапояни ғамлаб хомашё учун майдалаймиз ва келаси йилдан янги хил маҳсулот ишлаб чиқаришга киришамиз. Ҳозир ускуналар монтажи учун жой ҳозирлаяпмиз.

Шариф РОЗИҚОВ, бирлашма директорининг ўринбосари:

— Бирлашмамизда иш узлуксиз давом этади. Одамлар куну тун иш билан банд. Бундай фидокорона меҳнатни ҳар томонлама рағбатлантирса арзийди.

Корхонада 5 йилдан кўпроқ вақтдан бери ишлаб келаётган ишчиларнинг окладлари ва тариф ставкалари икки баробар оширилди. Нарх-наволар ошиб кетганлигини ҳисобга олиб, ишчиларнинг маошига минг сўмдан овқат пули, 50 сўмдан транспорт пули қўшиб бераяпмиз. Ишчилар ва улар фарзандлари учун имтиёзли дам олиш шароитлари яратилаяпти.

Бирлашма ҳузурида 5 та болалар боғчаси бор. Уларда 1020 бола тарбияланаяпти. Ота-оналар ҳар бир бола учун ойига илгари 12 сўм тўлар эдилар. Яқиндан бошлаб 48 сўмдан тўлашаяпти. Битта бола учун эса амалда 2 минг сўм сарфланади. Қолган харажатлар корхона ҳисобидан қопланмоқда.

Болаларнинг ёзги таътилини ташкил этишда ҳам шундай йўл тутилаяпти. Соғломлаштириш лагерларида ёзги таътилни ўтказган ўқувчига 3,5 минг сўм атрофида харажат қилинмоқда. Лекин ота-оналар йўлланма учун 125 сўм тўлайдилар, холос. Бу йил 880 ўқувчи ёзги таътилни Чимёндаги лагерда ўтказди. Ҳозир бу лагернинг бир корпусини таъмирлаб, ишчиларнинг қишин-ёзин дам оладиган масканига айлантираяпмиз. Дам олишни истаган ишчиларимиз имтиёзли йўлланмалардан бемалол фойдаланаверадилар.

Мустақиллик туфайли кўп нарсаларни ўзимиз ҳал этаяпмиз. Уй-жой шароитини яхшилаш юзасидан шаҳар ҳокимияти билан мустақил шартнома тузганмиз. Шу шартномага биноан биз шаҳар фондига 5 миллион сўм ўтказдик. Шаҳар ҳокимияти эса ҳиссамиз эвазига ишчиларимизга янги квартиралар ажратаяпти. Бу йил 64 та квартира олдик.

Баъзи қурилишларни ўзимиз олиб бораяпмиз. Ҳозир профилакторийнинг иккинчи навбати қурилаяпти. Мавжуд 100 ўринли профилакторийимиз эса ишчиларга хизмат қилаяпти. Бундан ташқари 15 километр наридаги дарё соҳилида «Гулистон» дам олиш зонасини ташкил этганмиз. Бу ер шанба ва якшанба кунлари ишчилар билан гавжум бўлаяпти.

Ҳозирги иқтисодий қийин шароитда ишчиларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашнинг барча чораларини кўраяпмиз. Бу ғамхўрлик уларнинг руҳини кўтараяпти, келажакка ишонч уйғотаяпти.

Равил РАМАЗОНОВ, бирлашма ёрдамчи хўжалиги директори:

— Корхона ҳовлисига кирган бўлсангиз сабзавот ва гўшт-сут дўконларига кўзингиз тушгандир. Уларни биз очганмиз. Ҳар куни янги узилган мева ва сабзавот, янги сўйилган гўшт билан таъминлаб турибмиз.

Ёрдамчи хўжаликнинг ташкил этилганига 13 йил бўлган. Ўн йилдан бери шу тармоққа бошчилик қилиб келаяпман. Ҳозир 226 гектар ерда деҳқончилик қилаяпмиз, чорва моллари боқаяпмиз. Хўжалигимизда 224 бош қорамол, 210 та қўй, 570 та чўчқа, 1800 га яқин парранда бор. Ўтган ойларда ишчилар дастурхонига салкам 40 тонна гўшт, 45 тонна сут, 65 минг дона тухум, 15 тоннага яқин сабзавот-мева етказиб бердик. Яқинда колбаса цехини ишга туширдик. Кунига у 200 килограммгача маҳсулот чиқараяпти. Ускунани Германиядан олиб келганмиз.

Ўтган йили ҳам ишларимиз ёмон бўлмаганди. Ҳар бир ишчи жон бошига 35 килограммдан гўшт етиштиргандик. Бу йил 40 килограммга етказмоқчимиз. Бундан ташқари ишчиларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда Хитой ҳам катта ёрдам бераяпти. Ўтган йили хитойлик дўстларимиз 1,5 минг тонна картошка юборишди. Уни ишчиларга 1 сўм 26 тийиндан тарқатдик. Ортганини бошқа корхоналарга сотдик. Ҳамма қишлик картошкани арзон баҳода ғамлаб олди. Бу йил ҳам шартнома бўйича маҳсулот оламиз.

Озиқ-овқат маҳсулотлари тақчиллиги бошқа жойларда сезилаётган бўлса ҳам бизда сезилмаяпти. Аксинча, дўконларимизда маҳсулотлар ортиб қолаяпти. Кейин уларни шаҳар магазинлари орқали сотаяпмиз. Ишчилар уй-рўзғорларидан кўнгиллари тўқ бўлганлиги учун ҳам цехларда унумли меҳнат қилмоқдалар.

Ж. НОСИРОВ.
Олмалиқ шаҳри.

ТАЙЁРЛАНМОҚДА, ТАРҚАТИЛМОҚДА

БЎКА туманидаги «Ачамайли» жамоа хўжалигида Президентимиз фармони билан режадаги пахтадан қолдирилган 5 фоиз ва режадан ортиқ йиғиб олинган пахта ҳосилидан 250 тонна чигит чиқди. Бу хомашё Янгийўл шаҳридаги ёғ-мой корхонасида қайта ишланиб, ачамайлиликларга ёғ ҳамда кунжара тарқатилди.

Бундан олдин жамоа хўжалиги бошқаруви имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, колхозчиларга сомон ва пичан улашилганди. Эндиги навбатда ғалла тарқатиш тараддуди кўрилмоқда.

Бундан руҳланган пахтакорлар «Ачамайли» жамоа хўжалиги ҳудудидаги пахта қабул қилиш манзилини муддатидан олдин мавсумга ҳозирлаб қўйдилар. 6 та шамоллаттич, 12 та ПЛХ-18, 7 та ХЛП-650, 7 та ПМ механизмлари ҳамда 40 та пахта ғарамлаш майдончаси тайёр турибди. Бундан ташқари ишчи-хизматчиларга яхши меҳнат шароитлари яратилган. Жумладан, дам олиш уйи бор, маданий-маиший бинолар, ошхона ва новвойхона деҳқонлар хизматида.

Ш. ОБИДОВА.

ЎТИШ ДАВРИ МУАММОЛАРИ

Бу корхона атамаси ёзилган ва жажжи фарзандларимизга аталган пойабзаллар қаерда машҳур демайсиз. Уларни республикамиздан ташқарида ҳам харид қилишади. Чунки, бежирим, нафислиги, кичкинтойлар кийганда уларга қувонч бахш этиши билан ажралиб туради. Бу, аввало, корхона раҳбарлиги ва жамоасининг ишбилармонлиги, масъулият ҳиссини чуқур англаши натижасидир. Бунда хорижий ҳамкасблар билан ҳамкорликнинг йўлга қўйилганлиги ва йил сайин кенгаяётганлиги алоҳида аҳамиятга эга бўлаяпти. Мухбиримиз М. МИРҲАМИДОВнинг Янгийўл пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Тўхта Темирович НОРОВ билан суҳбати шу мавзуга ва жамоани ташвишга солаётган айрим муаммолар ҳақида борди.

— Агар янглишмасам, бирлашма жамоаси саноат шу тармоғи корхоналари ичида биринчилардан бўлиб чет эл илғор технологиясини жорий қилабошлади. Дастлаб шундай ҳамкорлик ким билан йўлга қўйилди?

— Бундан ўн беш-йигирма йил муқаддам ишлаб чиқарилган оёқ кийимларининг сифати, кўриниши қандай бўлганлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Болаларга мўлжалланган пойабзалларнинг на кўриниши, на бичими бор эди. Бу технологиянинг ниҳоятда ночорлиги, айни вақтда уни тайёрлаш учун фойдаланиладиган материаллар ва хом ашёлар ҳам сифатсиз эканлиги туфайли эди. Хом ашё сифатсиз бўлганидан кейин ундан сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин эмаслиги ҳаммага маълум. Ҳа, ўша вақтдаги Иттифоқ пойабзалчилиги жуда орқада эди. Бундай аҳволнинг давом этишига йўл қўйиб бўлмаслиги маълум бўлиб қолди. Шунинг учун хориж билан алоқа йўлга қўйилабошлади, чет эл пойабзал саноати ютуқларини ўрганишга киришилди. Бу соҳада дастлабки қадамлар ташлана бошлади.

Бизнинг корхонамиз жамоаси жуда кўп машаққатлардан кейин Австрия пойабзал саноатининг айрим фирмалари билан ҳамкорлик қилишни йўлга қўйиш имкониятига эга бўлди. Чунки, Иттифоқ вақтида бизнинг республикамиз ҳар томонлама камситилар, унинг ташқи иқтисодий алоқаларни йўлга қўйишга интилиши турли тўсиқларга дуч келар, тўғридан-тўғри тўхтатиб қўйиларди.

Лекин, шунга ҳам қарамай биринчи қадамлар ўша вақтдаёқ қўйилабошлади. Шундай одимлар қўйганлар орасида бизнинг жамоамиз ҳам бор эди. Ўшанда австриялик ҳамкасблар билан алоқа ўрнатдик. Биз улар қўлланаётган технологиянинг айрим замонавий усулларини ўзлаштириш ҳақида қарорга келдик. Болалар учун мўлжалланган этикчалар тайёрлаш ва пойабзал таглигини бошлиққа мустаҳкам ёпиштириш усулини австрияликлардан ўргандик ва ўз корхонамизда жорий қилдик. Бу этикчалар бежиримлиги, пишиқ-пухталиги, бичими кўркамлиги билан шу вақтгача маҳаллий технология асосида тайёрланганларидан кескин фарқ қиларди. Шу сабабли у жуда харидоргир бўлди, дўконлар пештахталарида туриб қолмади.

Шу-шу жамоамиз Оврўпо дарвозасини очди. Бу қитъа мамлакатларидаги пойабзал саноатининг илғор технологияси билан танишиш давом этмоқда. Республикамиз мустақилликка эришгач бу соҳада анча енгиллик туғилди. Ҳар қандай муаммо нисбатан осон ҳал қилинадиган бўлди. Илгаригидек, ҳатто «арзимаган» масалаларни ҳал қилиш учун Москвага мурожаат қилиш, унга ялиниб-ёлворишга ҳожат қолмади. Шу сабабли хориж билан ҳамкорликни ҳар томонлама кенгайтириш учун қулай имконият вужудга келди. Бундай алоқаларни республика ҳукумати тўла қўллаб-қувватлаётгани учун ҳам шундай бўлмоқда.

Ҳозирги вақтда бирлашмамизнинг Сирдарёдаги тармоғида Исроил фирмаларининг бири билан қўшма корхона барпо этиш режамизни амалга оширишга киришдик. Бу ерда эркаклар, аёллар, болалар, ўсмирлар пойабзалларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Албатта, бу оёқ кийимлари замонавий модада бўлади.

Янгийўл районидаги Ниёзбош ва «Янги ҳаёт» жамоа хўжаликлари ҳудудларида яна бир қўшма корхона

• Бозор иқтисодиёти ва корхона

ташкил этмоқчимиз. Янги корхонани бу ерда барпо этишнинг бир сабаби бор. Жамоамиз янги қувватлар учун технологик асбоб-ускуналарни Ирландиядан харид қилаяпти. Уларнинг ҳақини эса шу икки хўжалик етиштирган пахта толаси билан тўлаймиз. Ишчи-хизматчиларнинг аксариятини ҳам шу хўжаликлар ҳудудларида истиқомат қилувчилар ташкил этади. Уларга пойабзалчилик касблари ўргатилади. Бу билан ҳозирги вақтда керагидан анча кўп бўлган ишчи кучининг муайян қисми меҳнат жабҳасига жалб қилинади. Корхонада юзлаб маҳаллий йигит-қизлар иш билан таъминланади. Қўшма корхонада бизнинг иқлим шароитимизга жуда мос ва шубҳасиз харидоргир бўлган замонавий модадаги шиппаклар тайёрланадиган бўлади. Уларнинг нархи ҳозирги вақтда тижорат дўконларида сотилаётганига қараганда икки баравар ва ундан ҳам кўпроқ арзон бўлади.

Маълумки, жамоамиз узоқ йиллардан бери Минскдаги пойабзал конструкциялар ташкилоти, Москвадаги моделлар уйи билан ҳамкорликни давом эттирмоқда. Ҳозирги иқтисодий таназзул, собиқ Иттифоқ пайтида кўп соҳада таркиб топган мустаҳкам амалий алоқалар ришталари барбод бўлганига қарамай икки ўртадаги мулоқотга путур етмаганлиги қувончли бир ҳолдир, албатта. Ўйлаймизки, бундай ҳамкорлик бундан кейин ҳам сусаймасдан давом этади. Биз шунга қарор қилганмиз. Шерикларимизнинг ҳам ниятлари шундайлигига аминмиз. Бу ҳамкорлик фақат фойда келтиради.

— Иқтисодиётдаги таназзуллик корхонада ҳам сезилаётган бўлса керак. Материал ва хом ашёлар етказиб берувчилар ҳамда буюртмачилар билан бирлашма жамоаси ўртасида таркиб топган ҳамкорликда муаммолар борми, агар бўлса улар нималардан иборат. Шу ҳақда қисқача сўзлаб берсангиз?

— Ҳозирги қийин иқтисодий аҳволдан зарар кўрмаётган, азият чекмаётган бирор саноат корхонаси йўқ, десам янглишмаган бўламан. Собиқ СССР вақтида қардош республикалар, турдош саноат корхоналари ўртасида пухта уюштирилган ҳамкорликка катта путур етди. Кўп жойда ўзбошимчалик, бошқанинг манфаатини назар-писанд қилмаслик, ўзингни бил, бошқани қўй кайфияти кучайиб кетди. Бу айниқса, саноат соҳасида қаттиқ сезилмоқда. Олди-берди қилувчи юзлаб корхоналар тобора бир-биридан узоқлашиб кетди, алоқа ришталари узилди.

Албатта, аҳвол шундай экан, деб тақдирга тан бериш мумкин эмас. Изланиш, ишбилармонлик, қаловини топишга интилиш зарур бўлиб қолди. Жамоамиз шу ҳақда қайғурмоқда. Шу туфайли ишлаб чиқариш ҳажмини муайян даражада сақлаб туриш мумкин бўлмоқда. Лекин умуман ҳозирги вақтда аҳволимиз жуда оғир. Унинг айрим сабабларини эса осонликча ҳал қилиш мумкин. Шу ҳақдаги мулоҳазаларимни баён этмоқчиман.

Бир вақтлар бирлашмамизнинг рентабеллик даражаси анча юқори эди. Пойабзаллар ниҳоятда арзон нархларда сотилганда ҳам 20 фоизни ташкил этарди. Бу юқори кўрсаткичлардан бири ҳисобланарди. Ҳозир эса у 5,3 фоизга тушиб қолди. Бу, албатта, иқтисодий қийинчиликлар оқибатида бўлди. Айрим маҳсулотларни таннархида ҳам сотар эдик. Фойда ишлаб чиқаришни ривожлантириш, жамоани ижтимоий муҳофаза қилишга сарфлардик. Бу ишчилар фаровонлигини ошириш негизи эканлигини ҳамма яхши тушунади. Майли, бунга ҳам кўникиб қолдик. Лекин бошқа бир нарса бизни ҳайратга солади. Не-не машаққатлар билан ақл-заковату кўз нури, қанчадан-қанча меҳнат сарфлаб маҳсулотни биз тайёрлайлик-да, унинг фойдасини савдо ташкилотлари ходимлари кўрсин! Қаранг, улар 20 фоиз фойда олишади ёки бизга нисбатан деярли тўрт баравар кўп наф кўришади. Бу инсофданми, ахир! Ўроқда йўқ, бошоқда йўқ, хирмонда тайёр, дегани шу эмасми?! Шундай тартиб ўрнатилганига ҳайрон қоласан киши. Уни ким ўйлаб топган, ҳеч тушунолмайсан. Бу она-Ватан бойлиги кўпайишига ҳисса қўшаётганларни камситишнинг ўзгинасидир.

— Шундай экан, фирма магазинларини очиш, уларни кўпайтириш мумкин эмасми? Бу эса корхона жамоасига ҳам, харидорларга ҳам қулай бўларди. Тайёрга айёрларнинг сал бўлса ҳам таноби тортиб қўйилган бўлармиди?

— Тўғри фикр билдирдингиз. Бундай дўконлар ҳам бор. Уларда пойабзаллар улгуржи нархга нисбатан беш-олти фоиз ортиқ баҳо қўйиб сотиляпти. Бу жиҳатдан улар яхши. Ҳозир бир-иккита шундай дўконларга ҳам маҳсулотимизни етказиб бераяпмиз. Лекин бу билан масалани ҳал қилиб бўлмайди. Ҳамма жойда бундай дўконларни очиш учун бизда имконият ҳам йўқ. Бироқ аста-секинлик билан бўлса ҳам бу йўлдан бораверииш керак. Ҳозирча бу ишни кенг йўлга қўйиш амри маҳол. Фикримизча савдо идораларига қарашли пойабзал дўконларида маҳсулот нархи устига қўйиладиган фоиз миқдорини ўйлаб кўриш керак. Уни, албатта, камайтириш лозим.

Республикамизда даромад солиғи жорий қилинган. У 30 фоиз қилиб белгиланди. Ҳар бир жамоа каби биз ҳам маҳсулот сотиб кўрган жами даромадимизнинг 30 фоизини солиқ сифатида тўлаймиз, у маҳсулот таннархига қўшилган. Маҳсулотимизга шунча фоиз қўшиб сотилмоқда. Бу ҳам болалар учун мўлжалланган пойабзалларимизнинг нархи ошиқ бўлишига олиб келмоқда. Бизнингча, жуда бўлмаганда фарзандларимиз учун ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, шу жумладан пойабзалларга қўйиладиган шу қўшимча нархни олиб ташлаш лозим. Чунки ҳозирги вақтда пойабзалларимиз шундоқ ҳам қиммат. Бу харидорларга анча оғирлик қилмоқда.

Яна бир фикр билан ўртоқлашмоқчиман. Республикамизда купоннинг жорий қилиниши умуман яхши бўлди. Бизда нарх-наво бошқа республикалардагига қараганда анча арзон пайтида жуда қўл келди. Шундай йўл билан истеъмол бозорини ҳимоя қилдик. Эндиликда эса купон деярли иш бермай қўйди. Чунки бизда ҳам кенг истеъмол молларининг нарх-навоси анча ошиб, бошқа минтақалардагига тенглашиб қолди. Шунинг учун буюмларни, шу жумладан биз ишлаб чиқараётган маҳсулотларни купонсиз нақд пулга сотавериш керак. Шундай қилинса четдан келган харидорлар ҳам бемалол сотиб олаверадилар. Демак, пулнинг тушиши кўпаяди. Ҳозирги кунда у етишмаяпти. Оқибатда ҳатто ишчи-хизматчиларга маошни ҳам вақтида тўлаш мумкин бўлмаяпти.

— Пул ҳақида гап очдингиз. Кейинги вақтларда сармоянинг камчиллиги, етишмаётганлиги ҳақида жуда кўп гап-сўз бўлмоқда. Бундай аҳвол жамоаларни ҳам қийнаб қўйяпти. Иш ҳақи кўпинча муддатида тўланмаяпти. Бу айрим ҳолларда ишчи-хизматчиларнинг норозилигига ҳам сабаб бўлаяпти, Бу муаммо бирлашмада қандай аҳволда?

— Кўпчилик саноат корхоналаридаги каби бизда ҳам мушкул аҳвол. Пойабзаллар нархи бир неча баравар ошиб кетди. Унинг сабаблари, юқорида айтганимдек, бир томондан хом ашё ва материалларнинг ниҳоятда қимматлашиб кетганлигида бўлса, иккинчи томондан турли солиқлар ҳамда бошқа шу каби ажратмалар кўпайяётганлигида бўлмоқда. Натижада болалар пойабзаллари ҳам дўконлар пештахталарида сотилмай ётиб қолмоқда. Шунинг учун уни бирмунча арзонлаштириш имкониятлари ҳақида юқорида фикр юритдик.

Маҳсулотимиз сотилмай қолгач сармоя тушуми ҳам кам бўлаяпти. Ҳозирга келиб республика савдо вазирлигининг жамоамиздан қарзи 70 миллион сўмга етди. Бу анча катта маблағ. Агар у вақтида ҳисобимизга тушганида жуда кўп ишлаб чиқариш муаммоларини ҳал қилган бўлар эдик.

Умуман корхоналар буюртмачиларга юборган маҳсулоти учун ҳақни вақтида ололмаяпти. Илгари пул беш-етти, узоғи билан ўн бир кунда корхоналар ҳисобига тушарди. Ҳозир эса буюртмачи олган маҳсулоти учун ҳақ қачон, қанча тўлаганини вақтида билмайсан. У бир неча банклардан ўтиб келади. Ҳатто тўрт ойлаб ва ундан ҳам кўпроқ вақт кутишга тўғри келмоқда.

Бу соҳада чалкашлик ҳукм сурмоқда. Масалан, шаҳримиздаги бир неча корхона ўз маҳсулотларини муайян бир шаҳар ёки вилоятга юборди, дейлик. Уларнинг маҳсулоти ҳақи шу ердаги банкка ўтказилади. Ҳамма корхонага тегишли маблағ тўплангач шаҳримиздаги, яъни бизнинг ҳисобимиз бўлган банкка юборилади. Унда кўпинча бу маблағнинг қанчаси қайси жамоага тегишли эканлиги аниқ кўрсатилмайди. Уни аниқлаш учун иш янада бошидан бошланади. Биз эса ҳисобимизга тушган маблағни ололмай овора бўлиб юрамиз.

Хом ашё ва материаллар ҳақини, ишчи-хизматчиларга бериладиган маошни вақтида тўлай олмай банкдан қарзга пул олишга мажбур бўлинмоқда. Бунинг учун қўшимча 16 фоиз устама тўлаймиз. Бу эса катта маблағни ташкил этади. Ваҳоланки, банк биз ололмаётган сармоямизни қарзга бериб, фойда кўраётган бўлиши мумкин. Шундай бўлмоқда ҳам. Лекин биз бундан ҳеч қандай наф кўрмаяпмиз. Банк бизга тегишли маблағ ҳисобига фойда олаётган экан, кўраётган фойдасининг маълум қисмини бизга ҳам тўлаши керак. Амалда бир мири ҳам тўламаяпти. Шунинг учун улар ҳисобга тушган маблағни турли асосли ва асоссиз сабаблар билан яширишга ҳаракат қилишади. Бунга чек қўйиш вақти келди.

Бир сўз билан айтганда, бозор иқтисодиётига ўтиш босқичи жуда кўп муаммоларни юзага келтирди. Уларни ҳар томонлама тарозига солиб, ақл-заковат билан, аниқ мақсадни кўзлаб тўғри ҳал қилиш лозим. Бу масалада мутахассислар, иқтисодчи олимлар, малакали хўжалик раҳбарларининг фикр-мулоҳазаларига кўпроқ қулоқ солиш даркор. Жумладан, хорижий шериклар билан қўшма корхоналар ташкил этиш тартибини соддалаштириш, бунинг учун масъулиятли республика ташкилоти ва раҳбар ходимларни тайинлаш керак.

Бозор иқтисодига ўтиш даврининг айрим муаммолари ҳақида фикр юритдик, холос. Ҳали олдимизда уларнинг янгилари пайдо бўлиши турган гап. Ҳаммасини ишбилармонлик билан ҳал қилиш учун барча имкониятлардан фойдаланиш талаб этилади.

— Тўхта Темирович, мазмунли суҳбатингиз учун раҳмат.

М. МИРҲАМИДОВ.

СУВ МУСАФФО БЎЛСИН

САНОАТ ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши жадал ривожланаётган, шаҳарлар кенгаяётган, қишлоқ хўжалигини кимёлаштириш ва ирригациялаш мисли кўрилмаган миқёсларда амалга оширилаётган ҳозирги шароитларда сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларнинг ифлосланишдан муҳофаза қилиш муҳим вазифалардан бири бўлиб қолмоқда. Бу масалани ҳал қилиш бевосита инсоннинг саломатлигини ҳимоя қилиш, унинг фаровонлиги тўхтовсиз ошиб боришини таъминлаш билан узвий боғлангандир.

Шуни айтиш керакки, табиатнинг беқиёс инъоми ҳисобланган сув таркибининг бузилишида юз бераётган ҳодисалар бутун дунёда катта ташвиш туғдиряпти. Шу сабабли ҳам она заминимизнинг ҳар бир инсони бу муаммонинг муҳимлигини ўзида чуқур ҳис қилмоқда. Чунки сув ресурсларидан бефарқлик билан фойдаланиш, уларнинг исроф бўлишига, ифлосланишига йўл қўйиш ҳолларини кўрсатувчи мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ҳаммага маълумки, сув ресурсларидан фойдаланишни бошқаришда тўғри стратегияни белгилаш учун бу ресурсларнинг ҳозирги ҳолати ҳақидаги ишончли маълумотларга эга бўлиш лозим. Яқинда Франциянинг Страсбург шаҳрида бўлиб ўтган «Бизнинг умумоврўпо боғимиз» халқаро конференциясида сув ресурсларидан фойдаланишни режалаштириш ва уни бошқариш билан шуғулланувчи умумоврўпо бошқарув органини ташкил этиш масаласи ўртага қўйилди. Бу бошқарув органи сув қонунчилиги масалалари, сув ресурсларини тадқиқот қилиш ишлари, бу муҳим соҳада илғор технологияни жорий қилиш ва бошқа шу каби муҳим масалалар билан шуғулланиши лозимлиги, айниқса, сув ресурсларининг заҳираларини билиш зарурлиги таъкидланди. Бизнингча, бу жуда тўғри. Чунки ҳозирги вақтда сув ресурсларининг ифлосланиши энг катта муаммоларнинг бири бўлиб турипти. Бу Ичимлик сув манбалари узоқ вақт давомида ўзининг зарарли хусусиятларини сақлаб турувчи моддалар билан ҳам ифлосланиши кўпаяётганлигига ҳам тааллуқлидир.

Дарёнинг маҳсулдорлиги, яъни унинг ўзини ўзи тозалаш хусусияти дарё сув ўсимликларининг фотосинтезига боғлиқдир. Оз миқдордаги заҳарли кимёвий моддалар ёки пестицидлар сувга тушиши билан фотосинтез жараёнини 75 фоиз сусайтиради. Шу нарса ҳам маълумки, ҳозирги кунда вилоятимизда деярли 941 тонна пестицидлар, 430 тонна гербицидлар ва 2003 тонна дефолиантлар чанглатилмоқда. Сув манбаларига 239 миллион куб метр ҳажмдаги ифлос оқава сувлар ташланмоқда.

Бунинг кўпчилиги вилоятимизнинг асосий сув ҳавзалари ҳисобланган Чирчиқ ва Оҳангарон дарёларига тўғри келмоқда. Оҳангарон дарёси сувининг кимёвий таркиби кўп жиҳатдан Ангрен, Оҳангарон, Олмалиқ шаҳарлари корхоналарининг оқава сувлари, каноп заводларининг ифлосланган сувлари, шунингдек коллектор-зовур сувлари билан бузилмоқда. Ғазалкент, Чирчиқ, Тошкент, Чиноз шаҳарлари корхоналари ҳамда қишлоқ хўжалигида фойдаланилган сувларнинг минераллашиши унинг оқимига қараб аста-секин кўпайиб боради. Агар Ғазалкент шаҳридан юқорида ҳар литр сувда 202 миллиграмм минерал бўлса, Чиноз шаҳри этагига бориб унинг миқдори 620 миллиграммгача кўпаймоқда.

Бунда айниқса, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «ҳиссаси» катта бўлмоқда. Ҳозирги вақтда унинг ишлаб чиқариш оқавалари 180 миллион куб метрни ташкил этиб турипти. Бу умуман вилоят бўйича ҳосил бўладиган ифлос оқава сувлар жами ҳажмининг салкам 80 фоизини ташкил этмоқда. Тўғри, бирлашмада оқава сувларни тозалаш бўйича янги иншоотлар қурилиши олиб борилмоқда. Лекин ҳозирча у етарли бўлмаяпти. Бу соҳада ҳали жуда катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш лозим.

Табиат ва инсон

Вилоятимиздаги каноп саноати корхоналарининг оқава сувларини тозалаш муаммо бўлиб турипти. Кейинги йилларда уларнинг ифлос оқавалари миқдори икки баравар камайди. Бунга асосан 3 та каноп заводини бошқа маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослашиши туфайли эришилди. Лекин шунга қарамай ҳали муаммо самарали ҳал қилинганича йўқ. Канопни қайта ишлашда фойдаланилган сувни тозалаб яна эҳтиёж учун ишлатиш назарда тутилган технологияни жорий қилиш катта харажатларни, шунингдек узоқ муддат давом этадиган қурилишни назарда тутмоқда. Бошқа иложи бўлмагандан кейин бу ишни бошлаш лозим. Жумабозор каноп заводи янги технологияни жорий қилиш лойиҳаси олди. У бизнинг қўмитада экспертиза қилинмоқда.

Сўнгги ўн йилликларда вилоятимизда ерости сувларининг саноат оқаваларининг заҳарли элементлари билан ифлосланиши тезлашмоқда. Айрим ҳолларда бундай оқаваларнинг таъсири шунчалик каттаки, ҳатто ер ости сувларининг таркиби тубдан ўзгариб кетмоқда. Оқибатда бу сувларнинг янги кимёвий турлари вужудга келяпти. Чирчиқ ва Оҳангарон ерости сувларининг ҳозирги таркиби бунга мисол бўлиши мумкин. Бу сувлар ниҳоятда ифлосланиб кетди.

Чирчиқ ерости сувларининг ифлосланиши асосан «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, капролактам ишлаб чиқариши, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати саноат майдонлари ва тозалаш иншоотларидан заҳарли моддаларнинг ҳамда коллекторларнинг носозлиги туфайли оқаваларнинг тупроққа сингиши оқибатида юз бермоқда. Бу Чирчиқ дарёсининг Қибрай сув ажратгичигача бўлган ўнг қирғоғи ерости сувларининг азот бирикмалари билан ифлосланишига олиб келди. Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг тутал омбори Оҳангарон ерости сувларининг ҳолатига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Олмалиқ кимё заводи чиқинди сифатида чиқариб ташлаётган фосфогипсдан фойдаланиш муҳим муаммо бўлиб турипти. Завод ишга тушгандан бери 44 миллион тоннадан кўпроқ шундай чиқинди тўпланиб қолди. У эгаллаб турган майдон завод саноат майдонига нисбатан ўн баравардан кўпроқ кенгдир. Бу чиқинди ҳам ерости сувларининг ифлосланишига сабаб бўлмоқда. Ҳозирги вақтда бу сувлар таркибидаги фтор, фосфор, сульфат миқдори энг кўп даражада йўл қўйилиши мумкин бўлган миқдорга нисбатан 1,5 баравардан 7 бараваргача ортиқдир.

Янги Ангрен давлат район электр станциясининг кул ташланадиган майдонларида ҳам шундай аҳвол содир бўлмоқда. Кўмир кулидаги енгил эрийдиган тузлар ёғингарчилик вақтида тупроқ остига сизиб ўтиб, ерости сувларини ифлослантирмоқда. Гўнг тўпланадиган жойлар, тозалаш иншоотлари ҳам ерости сувларининг ифлослантирувчи манбалари бўлиб қолмоқда. Чунки, уларда тез-тез авариялар бўлиб туради. Оқибатда чиқиндилар атрофга тарқалади. Бу эса ерости сувларида нитрат, азот аммонийси, органик моддаларнинг кўпайишига олиб келади. Бу, айниқса, Оҳангарон районидаги йирик чорвачилик хўжаликларига тааллуқлидир. Бу манбалардан ҳатто 4 километр узоқликдаги ерости сувлари ҳам ифлосланган. Бизнингча, гўнг оқаваларидан қишлоқ хўжалиги экинларини суғоришда фойдаланиш уларнинг зарарли манба эканлигини бартараф этувчи энг осон усулдир.

Вилоятимизда сув ресурсларини муҳофаза қилиш муаммолари ҳамон жуда кўп. Юқорида уларнинг айримлари ҳақида тўхтадик, холос. Сувнинг мусаффолигини таъминлашга қаратилган ишларни янада кенгайтириш лозим. Бунинг учун, биринчи навбатда, корхона ва ташкилотлар сувни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш бўйича катта ишларни олиб боришлари талаб этилади. Умуман, олимлар, мутахассислар ва кенг жамоатчилик куч-ғайратларини бу муаммоларни ҳал қилишга йўналтириш талаб этилмоқда. Айни вақтда экологик муаммоларни, шу жумладан сув ресурсларидан фойдаланишни яхшилашга, уларни тежашга олиб келган илғор тажрибани кенг оммалаштириш керак. Қисқаси, табиатнинг буюк инъоми бўлган сув ресурслари муҳофазасига эътиборни ҳар томонлама кучайтириш даркор. Умумий куч-ғайрат билангина кўзланган марраларни эгаллаш мумкинлигини эсдан чиқармаслик лозим.

Т. ЭРГАШЕВ,
вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раиси.

ШИФОБАХШ МАСКАН

«БОТАНИКА» САНАТОРИЙСИ ЧОРЛАЙДИ

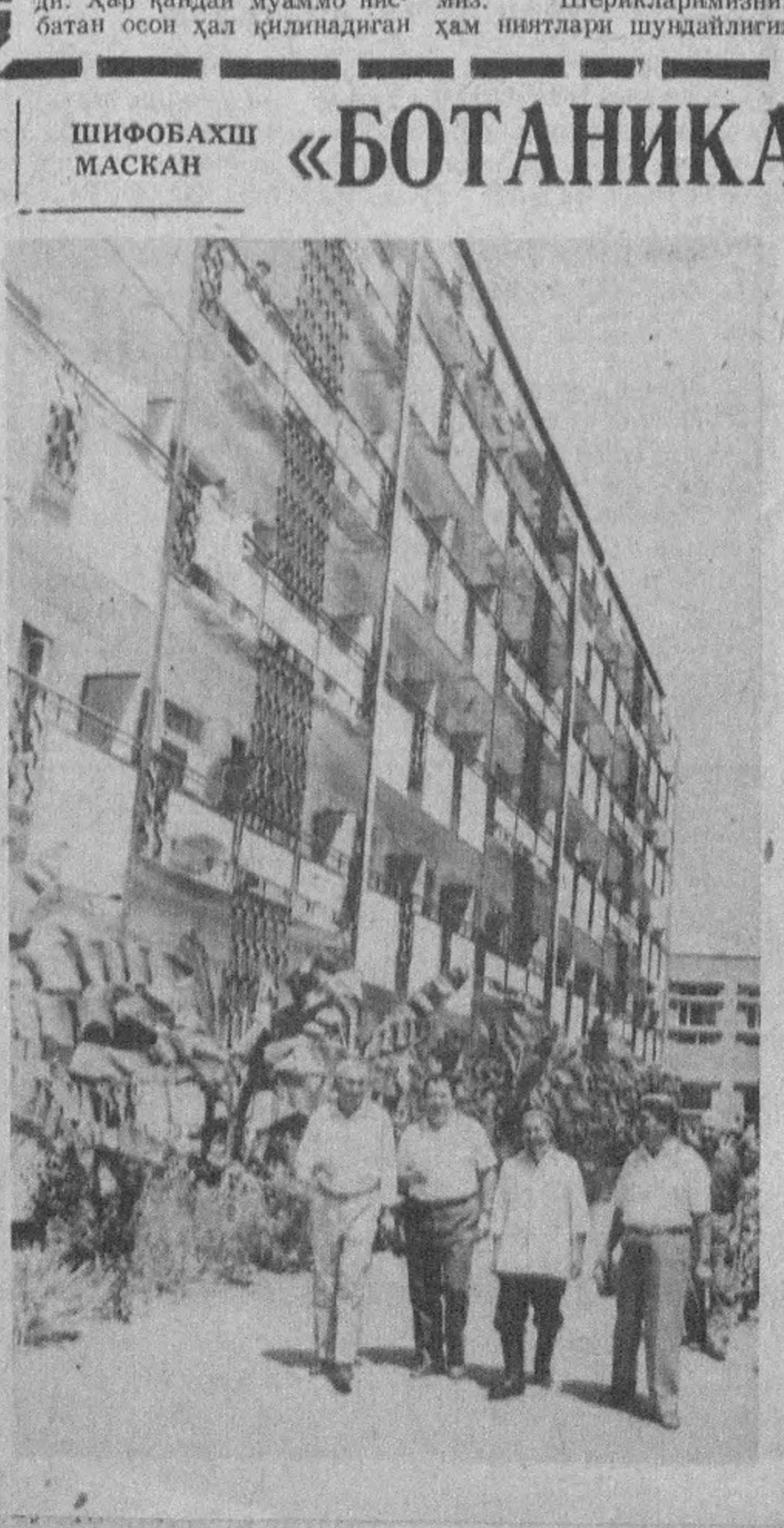

«Ботаника» санаторийси чиндан ҳам шифобахш маскан. Унинг ажойиб табиати, ширинсухан шифокорлари беморларни дардлардан фориғ этиб, дилларига равшанлик бағишлайди. Бу масканда асаб, ошқозон ва ичак касалликлари билан оғриган беморлар дам олиб, даволанадилар.

Санаторийнинг бош шифокори Эркин Маъдиев, даволаш бўйича бош шифокор ўринбосари Гулсара Акобирова, дўхтирлардан Ҳалима Сиддиқова, Раҳима Йўлдошева, Зайнаб Қулматова, Ақида Ботирова, Ҳасан Эрмуҳаммедов, бош ҳамшира Мария Концедайло, ҳамшиpалардан Офтобхон Тошпўлатова, Диллора Хўжаевалар даволанувчилар ҳурматини қозонганлар.

Санаторийда дам олиб, даволаниш учун барча шароитлар муҳайё: шифобахш сув ва балчиқ, парафин, рентген, эндескопия, ошқозонни ювиш, шарбат олиш, уқалаш, жисмоний тарбия, электр билан даволаш хоналари мавжуд. Қишки ва ёзги клублар беморлар хизматида. Даволанувчилар махсус автобусларда Тошкент бозорларига, телеминорага, Чирчиқ шаҳри, Чорвоқ сув омбори ва бошқа сўлим оромгоҳларга бориб турадилар.

Даволанувчилардан Бекобод шаҳридаги 16-автобаза ҳайдовчиси Эргаш Умаралиев, Паркентдаги «Живпитомник» давлат хўжалиги ошпази Мухтабар Азимхўжаева, Тошкент шаҳар, Акмал Икромов район хотин-қизлар кенгаши ҳамда «Шарқ юлдузи» маҳалла қўмитаси раиси Одила Умархўжаевалар санаторийнинг шифокорларига ўз миннатдорчиликларини изҳор этишди.

Ҳозирги кунда санаторийда 616 киши дам олмоқда. Бу ерда ҳар йили ўрта ҳисобда 10 минг 200 дан зиёд бемор ўз дардига шифо топади.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

СУРАТЛАРДА: шифобахш маскан ҳаётидан лавҳалар.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ОЙНОМАСИ ЎҚУВЧИЛАРИГА!

Азиз биродарлар! Қадрли дўстлар! Маълумингизким, «Шарқ юлдузи» ойномасида икки йил давомида (1990 йилнинг март ойидан 1992 йилнинг февраль ойигача) Қуръони каримнинг маъно таржимаси чоп этилди. Таҳририятга келган кўплаб хатларда ойнома мухлислари муқаддас Китобни жамлаб, яхлит ҳолда чоп этишни сўраганлар. Кўп минг сонли ўқувчиларнинг талаб ва истакларини инобатга олиб, «Шарқ юлдузи»нинг 8- ва 9-сонларини жамлаб Қуръони каримнинг тўлиқ маъно таржимасини нашр этяпмиз.

Хабарингиз бор, қоғоз, босмахона ва бошқа харажатлар ўнлаб, йигирмалаб марта ошди. Шунга яраша барча нашрлар нархи ҳам кескин кўтарилди. «Шарқ юлдузи» эса обуначиларга ҳамон 2 сўм (бир қути гугурт баҳосида) етказиб берилмоқда. (Ҳолбуки, бунча маблағ ойноманинг Сизга етиб бориши учун сарфланадиган йўлкирани ҳам кўтармайди). Очиғини айтсак, харажатларни қопламаслик оқибатида «Шарқ юлдузи» ёпилиш даражасига тушиб қолди. Шундай оғир шароитни ҳисобга олиб, мазкур нашр нархини обуначига 60 сўм, чакана савдода шартнома баҳосида, деб белгилашга мажбур бўлдик. Муқаддас Китобни чоп этишдан мурод — бир томондан кўплаб ўқувчилар талабини қондириш, иккинчи томондан, севимли ойномангизни мушкул аҳволдан чиқариш учун оз бўлса ҳам кўмаклашиш. Бундан дилингиз ранжимайди, деб умид қиламиз.

«Шарқ юлдузи»нинг Қуръони карим маъно таржимаси чоп этилган ушбу сонини олиш учун хонадонингизга хизмат қиладиган алоқа бўлимига ўзингиз бориб учрашиб, қуйидаги манзилга 60 сўм маблағ ўтказишингизни сўраймиз:

Тошкент шаҳри, Промстройбанк, Октябрь бўлимининг Ғ. Ғулом номидаги нашриёт ҳисоб рақами 000363413. МФО 172682301. «Шарқ юлдузи» ойномаси учун, деб ёзилсин.

Сизларнинг иймон ва инсофингизга ишонамиз.

ТАҲРИРИЯТ.

ИЛМИЙ САФАРДА ҚАТНАШИБ

ТОҒЛИ Олтой ўлкаси билан Мўғулистон ўртасида маданий алоқалар ўрнатилганига кўп йиллар бўлди. Мана шу яқин ҳамкорлик жараёнида яхши қўшничилик алоқалари таркиб топиб, мустаҳкам анъаналар юзага келди.

Маданий меросни ўрганиш ва унинг қирраларини тадқиқ этиш мақсадида Тоғли Олтой давлат олий билимгоҳи академияси ва ёзувчилар уюшмаси илмий, ижодий жамоалари ташаббуси билан махсус илмий сафар уюштирилди.

Халқ анъаналарини, маданий меросни, этнография ва фольклорни атрофлича ўрганишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган бу тадбирни амалга оширишда Ўрта осиёлик олимлар ҳам иштирок этишмоқда. Жумладан, Тошкент давлат маданият институтининг бир гуруҳ мутахассис олимлари илмий сафарга таклиф қилиндилар.

Ўзбек олимлари қадимий туркий халқлар оғзаки ижодини, қадимий ёзувларни, асрлар мобайнида таркиб топган кўҳна санъатни ўрганишга киришдилар. Маданий алоқалар масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда.

А. АЛИЕВ.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

«ЎЗБЕКСАВДО» ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК УЮШМАСИ ҚОШИДАГИ ЖУМҲУРИЯТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1992—93 ўқув йилига

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи, назоратчи, кассир ва ошпазларни тайёрлайди.

III—IV даражали ошпазлик гуруҳига. Ўқиш муддати — 1 йил.

Саноат моллари сотувчиси гуруҳига. Ўқиш муддати — 1 йил.

Озиқ-овқат моллари сотувчиси гуруҳига. Ўқиш муддати — 1 йил.

1-3 ойлик шартлик гуруҳларга.

17 ёшдан 30 ёшгача бўлган қизлар қабул қилинади.

Ўқишга кирувчилар ташкилотлар томонидан берилган шартномага асосан қабул қилинади.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини тугатганларга: «кичик сотувчи», «сотувчи», «назоратчи кассир», «ошпаз», деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчилар стипендия билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги йирик дўконларда олиб борилади.

Билим юртида ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: маъмурият номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, турар жойидан маълумотнома, таржимаи ҳоли, 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, 3×4 см. катталикдаги 6 дона сурат, ташкилотлардан шартнома.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент—700173, Акмал Икромов ноҳияси, Чилонзор мавзеси, Собир Юсупов кўчаси, 3-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 75-35-86, 75-35-92.

4, 9-трамвайларнинг «Чопон-ота» бекати; 13, 70, 45м., 116-автобусларнинг «Тиббий тез ёрдам клиника касалхонаси» бекати.

БУЮРТМАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА! «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Босма маҳсулотларнинг қуйидаги турлари бўйича шошилинч ва оддий буюртмаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— юмшоқ муқовали китоблар, брошюраларнинг ҳажми 384 қоғоздан ошмаслиги керак, формати $84 \times 108^{1/32}$, $70 \times 108^{1/32}$, $84 \times 108^{1/16}$, $70 \times 108^{1/16}$;

— рангли буклетлар, проспектлар, болалар учун мўлжалланган юмшоқ муқовали китобчалар, ёрлиқ (этикетка)лар, откриткалар ва босма маҳсулотларнинг бошқа турлари. Қоғоз формати 60×45 дан 90Х120 см. гача;

— рангли бўёқда бажарилган деворбоп гул қоғозлар ва текстуралар;

— буюртмачининг картонидан ясалган рангли қутичалар;

Сизнинг қоғозингиз ва бизнинг меҳнатимиз эвазига юқори сифатли бажарилган буюртмаларга эга бўласиз!

Қоғозингиз ёки босма материалларни топишда қийналсангиз, хотиржам бўлинг, Сизга уни биржа орқали харид қилишга ёрдам берамиз.

Босма маҳсулотларнинг тайёрланиш муддати қуйидагича:

тайёр матрица ва позитивлардан — 1 ойгача,
асл нусхадан, яъни оригиналдан — 2 ойгача.

Клише, шильда, бланк, канцелярия дафтарлари концерн қоғозидан чекланмаган миқдорда тайёрлаб берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳ: 700083, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.

Телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

МУҲТАРАМ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ҳамда радиоэшиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб борувчи республикадаги яккаю-ягона нашр — **«ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»ГА**

1993 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА
ОБУНА БАҲОСИ: бир ойга — 8 сўм 75 тийин.
бир йилга — 105 сўм.
Нашр кўрсаткичи — 75490.

Обуна «Союзпечать» ташкилотлари ҳамда алоқа бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Мабодо, жойларда обунани расмийлаштириш билан боғлиқ саволлар туғилса, «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг Матбуот тарқатиш агентлигига (телефони: 33-58-72), ҳамда Ўзбекистон Алоқа вазирлиги Республика Матбуот тарқатиш марказига (телефони: 33-60-78) ёки ҳафтанома таҳририятига (телефони: 33-32-93) мурожаат қилишингиз мумкин.

Тошкент вилояти Адлия бошқармаси ва вилоят суди жамоаси Оҳангарон район халқ судьяси **Абдуғулом Эсонтурдиевич САЙФУТДИНОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

СУРАТЛАРДА ТАРИХ АКСИ

Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси кўргазма залида очилган экспозицияга жонажон ўлка тарихи мавзу бўлди деб ёзади Ўзбекистон ахборот агентлиги мухбири А. Иванова. Экспозицияга республикада мўйқалам санъатининг асосчиларидан бўлган таниқли рассомларнинг 200 дан ортиқ асари қўйилган. Бу санъаткорларнинг ижоди Ўзбекистондан ташқарида ҳам машҳур. К. К. Богодухов, Т. О. Оганесов, В. И. Седов, Ҳ. Раҳмонов, В. А. Попов, К. Носиров, Г. Р. Шевяков асарлари кўпгина мамлакатларнинг музейларини безаб турибди.

Илгари санъатсеварлар кенг доирасига маълум бўлмаган асарлар экспозициядан жой олган. Улар рассомларнинг қариндош-уруғлари ва меросхўрлари томонидан кўргазма комитети ихтиёрига устахоналардан олиб келтирилган. Суратлар оғир ва бахтли тақдирида ватан тарихи акс этган оддий кишилар ҳақида ҳикоя қилади. Унда хилма-хил, шу жумладан мунгли саҳифалар ҳам оз эмас, бироқ бу саҳифалар ҳамиша яхшилик ва адолат ғалаба қилишига ишонч туғдирган, энг оғир вазиятларга бардош бериш ҳамда ҳаётни севишга даъват этган.

Бу ерга қўйилган суратлар Ўзбекистон табиатининг гўзаллиги ҳақида ҳам ҳикоя қилади.

Кўргазма бизнинг кунларимизгача етиб келмаган таниқли рассомлар хотирасига ҳурматдир. Ташкилотчилар кўргазмани Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигига бағишлашган.

(ЎзА).

• Акс садо

ТЎЙ ҲАММАНИКИ, АММО...

ҲУРМАТЛИ муҳарририят! Мен рўзноманинг 25 февраль 1992 йил сонида «Боласиз тўй ўтадими?» сарлавҳали мақолани (муаллифи Саломат Абдураҳмонова) ўқиган эдим... Шунга кўра бир ўқитувчи сифатида ўз фикримни ўртоқлашмоқчиман.

Ўзбек миллатининг кўплаб ажойиб анъаналари бор. Айниқса, жозибалиси, ҳар бир инсоннинг қалбига ором, ҳузур бахш этиб, эсда қоладигани — тўй тантанасидир. Халқимиз элга дастурхон ёзиб, меҳмон кутишни орзу қилади.

Тўй ҳамманики! Уларнинг хилма-хиллигини айтмайсизми: бешик тўйи, суннат тўйи, ўғил уйлантириш, қиз узатиш, олтин, кумуш тўйлар...

Болалар бизнинг бахтимиз, меросхўримиз, келажагимиз. Фарзанд хоҳ ўғил, хоҳ қиз бўлсин. Ҳаммамиз учун азиз. «Бола азиз, одоби ундан азиз» — дейишади ота-боболаримиз. Албатта, яхши фарзандларнинг ота-онаси бўлиш дунёда энг катта бахт. Бироқ бу бахт ҳаммага ҳам насиб этавермайди... Бунга эришиш учун умидимиз, умримизнинг давомчилари бўлган фарзандларимизни ҳар қандай, шароитда ҳам тарбиялаб вояга етказишимиз керак.

Уларни катта ёшдаги кўпчилик қатнашадиган йиғинларда, жамоа орасида катталар ичида бўлар-бўлмасга аралашишлари одобдан деб, ҳисобламайман. Мактаб ёшидаги болаларнинг тўй-ҳашамларда, вақт-бемаҳал бекор юравермасдан кўпроқ уйларида бўлишларини ўринли деб биламан. Баъзи тўйхоналарда катталардан кўра кўпроқ болалар борлигининг гувоҳи бўламиз. Ёш болалар ота-оналари атрофида гирдикапалак бўлиб ёки катталарга халақит беришлари хунук ҳолдир. Бироқ айрим ота-оналарнинг таъбирича «тўй болаларники, тўй болаларсиз ўтмайди, тўйда болалар ўйнайди», дейишларига нима дейиш мумкин? Ҳали мактабни битирмаган ёки боғчада тарбияланаётган болаларнинг меҳмонлар учун безатилган дастурхон атрофига ўтириб, нарсаларни пала-партиш қилишлари одобсизлик эмасми? Айниқса, дастурхонга қўйилган турли хил ичимликларга ружу қўйишлари-чи?!

Шу ўринда бир ҳодисани айтиб ўтай: бир никоҳ тўйида ёши анчага бориб қолган киши тўйни очди. Давра атрофи ёш болалардан тортиб, барча ёшдаги мактаб ўқувчилари билан қуршаб олинганди. Тўй кечаси очиқ деб эълон қилингач, ён-атрофдаги болалар ёпирилиб, бўш жойларга ўтириб олишди. Ўртада хизмат қилиб юрганлардан бири болаларнинг бу ишини одобсизлик билиб, уларни турғизиб юборди. Шунда бир аёл:

— Болаларни нега ҳайдайсиз? Улар ҳам томоша қилишсин, — деди зарда билан. Унинг гапини яна бир неча аёл ҳам қўллаб-қувватлади...

Бошқа бир никоҳ тўйида эса куёв ўртоқлари билан келиннинг уйига бориш вақтида эшик олдига чақирилган автобус келди. Нарироқда тўпланиб турган ўттизга яқин ёш болалар куёв ва ўртоқлари автобусга жойлашмасларданоқ чумчуқ галасидек ёпирилиб, тўполон билан автобусга чиқиб олишди. Уларни тушириб юбораётган кишидан баъзи ота-оналар хафа бўлиб:

— Қўяберинг, болалар ҳам боришсин, — каби эътирозларни билдиришди. Бу эса қадриятларимиз тикланаётган бир пайтда ўзбек халқининг меҳмондорчилик урф-одатига, ахлоқ-одобига мутлақо мос келмайдиган ҳолдир. Устига устак «бозор иқтисодиёти»чи?

Баъзан тўйларда маҳалла фаолларининг биронтасини топиш амри маҳол. Улар кундузими., бирор вақт топиб тўйга келишадида, бир пиёла чой ичиб, шу бўйин ғойиб бўлишади. Айрим ҳоллардагина маҳалла фаоллари тўйни очиб, келаётган меҳмонларни кутиб олишда бош-қош бўладилар.

Кўпинча яна шундай воқеанинг гувоҳи бўламиз: тўй-базми бошланиши билан ўнлаб ёш ўғил-қизчалар келин-куёв томонидан келган меҳмонларнинг даврада рақс тушишига навбат бермай, санъаткорларнинг мусиқаларига билар-билмас, ҳар турли муқомлар билан ўйинга тушадилар...

Шу ўринда айрим ота-оналаримизга эътирозларим бор. Улар ҳали мактаб ёшида бўлган, вояга етмаган ўғил-қизларини вақт бемаҳал бўлишига қарамай тўйларга юборишади. Катталарнинг назоратидан четда бўлган ёшлар ёмон одатларга ўрганишни шундан бошлайдилар.

Демак, тўйнинг тинч, тартибли, мазмунли ўтиши шу маҳалла фаолларига, қўни-қўшни, қариндош-уруғ ва ниҳоят тўй эгаларига боғлиқ.

Ҳаётда ҳеч ким онадан ёмон хулқли бўлиб туғилмайди. Ҳамма гап тарбияда. Бола тарбияни асосан ўз уйида — ота-онасидан олади. Айримлар эса бола тарбияси билан асосан ўқитувчилар шуғулланишлари керак, деган нотўғри хулосага келадилар. Ваҳоланки, бола мактабда куннинг маълум вақтидагина бўлади. Болага асосий жавобгар шахс — унинг ота-онаси ҳисобланади. Ўқитувчи кўпроқ вақтини фандан сабоқ бериш, дарс ўтиш, саводли, илмли қилишга сарфлайди. Бу эса, албатта, озлик қилади. Ёшлар тарбияси билан ҳамма: ота-она, мактаб жамоаси, кенг жамоатчилик баравар шуғулланиши зарур. Зеро, шундагина жамият учун хушхулқли, баркамол кишилар етишиб чиқади.

Абдунаби ИСАЖОНОВ,
Тошкент ноҳияси, М. Маъмуров номли 14 мактаб илмий бўлим мудири.

ХАТЛАР ВА ШАРҲЛАР

ФАҚАТ МИЛИЦИЯНИНГ ИШИМИ?

Жиноятчилик нега авж олиб бораётганлиги ҳақида кўп ёзамиз, гапирамиз, ташвишланамиз, норози бўламиз. Лекин, амалий ишга келганда назаримда кўпчилик ўзингни билу, ўзгани қўй қабилида иш тутади, буни жиддийроқ таҳлил қилмаймиз. Гўё қандайдир сеҳрли мудроқлик бутун вужудимизни қамраб олгандек. Кўчада бир безори ожиза аёлни тунаётганини кўрсак, тескари қараб кетамиз, қўшнимизнинг уйига ўғри тушса, эшигимиз тирқишидан қўрқибгина мўралаймиз, ўзимиз тинч бўлганимизга шукур қиламиз. Маҳалламиз болаларининг наша чекиб ўтирганлари устидан чиқиб қолсак, индамаймиз-у, бироқ уйимизга бориб, «фалончи-пистончининг болалари «бузилиб» кетибди, муштдек боши билан наша чекяпти-я», деймиз, болаларимизнинг ана шу йўлга кирмаганлари учун шукур қиламиз. Ахир, биз индамаган, қулоғидан ушлаб, ота-онаси олдига олиб бориб, қилмишини фош этмаган ўша болалар эртага бошқа оғирроқ жиноятга қўл уришлари ҳақида ўйлаб ўтирмаймиз.

Хуллас, ёмон болалар, ўғри-муттаҳамлар осмондан оёқларини осилтириб тушмайдилар. Уларни ўзимиз тарбиялаб, аллалаб азиз, тўрвада майиз қилиб ўстирганмиз. Улар ўзимизнинг бепарволигимиз, худбинлигимиз, никоҳсиз маишатларимиз, гуноҳларимиз мевалари, қонунларимизнинг ўта бўшлиги оқибатидир.

Биз кўпинча милицияни айблаймиз. «Милиция қаёққа қараяпти?», «Ўғриларга қаттиқроқ жазо кўриш керак», қабилидаги таъналар, гап-сўзлар кўпаймоқда. Аслида-чи?.. Келинг, айрим милиция бўлимлари фаолиятига бир назар ташлайлик.

Газетамизга хат йўллаётган кўпгина муштарийлар ўғрилар дастидан ҳаловатлари йўқолганлигини куюниб ёзадилар, бу иллатга қарши муросасиз кураш йўлларини таклиф этадилар.

Қўлимизда жамоатчи мухбиримиз **Мўмин Қаюмов**нинг вилоят ички ишлар бошқармаси катта терговчиси, милиция майори Маҳмуджон Раимбеков билан суҳбати. Маҳмуджон ички ишлар органлари жамоат ва фуқароларнинг шахсий мулкларини ўғирлаш ҳолларига қарши самарали кураш олиб боришаётганини таъкидлайди. Масалан, Ангрен шаҳар ички ишлар бўлими шахсий составі «Кентавр» кооперативи омборхонасидан 95 минг сўмлик молни ўғирлаб кетган Александр Фишер ва Дмитрий Узеицовларни 27 соат ичида қўлга туширдилар. Ангренлик Алишер Қодиров, Валерий Зоидов, Ли Михаиллар (жами 6 киши) уюшган гуруҳ тузиб, фуқароларнинг шахсий мулкларини ўғирлаганлар, шахсий автомашиналарни олиб қочиб, фойдаланиб бўлгач, ёқиб юборганлар. Шаҳар милицияси бу тўдани ҳам қўлга туширди. Оҳангарон район ички ишлар бўлими ходимлари эса озиқ-овқат ва саноат моллари дўкони томини тешиб, 24 минг 200 сўмлик давлат мулкини ўғирлаган Сергей Ловицкий ва Сергей Корасевларни шу куниёқ ушладилар.

Маҳмуджон Раимбеков: «Мустақил Ўзбекистонимизда чегара даҳлсизлиги бўлмаса, бошқа томонлардан келаётганларга «раҳм шафқат» кўрсатилаверса, ўғирликлар кўпаяверади», дейди. «Саёҳатчи-ўғрилар» қандайдир йўллар билан республикамизга кириб олиб, фуқароларнинг мол-мулкини ўмарадилар. Ана шундай дайдилардан Алексей Хисанов ва Марат Вашировлар Олмалиқ шаҳрида бир ойда 7 марта ўғирлик содир этганлар. Уларнинг назаридан, ҳатто болалар аравачаси ҳам четда қолмаган. Тузимизни ичиб, тузлиғимизга тупурган бу кимсалар қўлга туширилиб, уларнинг «қароргоҳи»дан 50 минг сўмлик ўғирлик моллар топилган.

Муштарийларимиз шу кунларда мол ўғрилари кўпайиб кетаётганини ташвишланиб ёзадилар. Бу ишга қўл ураётган кимсалар, вояга етмаган болалар егани нон тополмай қолган оилаларнинг фарзандлари эмас, албатта. Фақат бепарволик, эътиборсизлигимиз туфайли бола осон пул топиш илинжида ўғирлик кўчасига киради. Пискент район прокурори **Р. Рашидов** ва «Меҳнат байроғи» газетасининг муҳаррири **Т. Қосимов**ларнинг мақоласида одамларнинг молларини ўғирлаб, шармандалари чиққан шахслар ҳақида гап боради. Масалан, Ҳусниддин Эрназаров, Равшан Орипов, Музаффар Рўзиев ва Шуҳрат Ҳайдаралиевлар бировнинг семизгина сигирини сўйиб, гўштини ошпазларга, кабобпазларга пуллаб юборадилар.

Пискентда мол ўғрилари кўп. Шунинг учун ҳам район ички ишлар бўлими ходимлари барча қишлоқ кенгашларида аҳоли билан суҳбатлар ўтказдилар, қишлоқларда ички ишлар бўлими ходимлари ва жамоатчилар билан бирга кечаю-кундуз навбатчилик ташкил этилди, мол бозорлари ва қассобхоналарда тартиб ўрнатилмоқда.

1992 йилнинг май ойида Янгийўл район халқ судьяси Саидғани Жамолов раислигида бўлиб ўтган суд мажлисида Ёқубжон Худойқулов жиноий иши кўрилди. Қарангки, одамлар «қори» деб эътиқод қўйган Ёқубжон маиший жиҳатдан бузуқ, ғирт ўғри бўлиб чиқди. У Андижон, Хўжанд вилоятларида одамларнинг ишончини қозониб, уларга ҳар хил қимматбаҳо нарсалар олиб беришни ваъда қилиб, лақиллатиб келган. Пул берганлар қистаганларида эса бошқа вилоятларга қочиб кетган. Ё. Худойқуловнинг охирги «пакка»си — Чиноз бўлди. У бу ерда рўйхатдан ўтмасдан яшаб, вояга етмаган болаларни ўғирликка ўргатган, ичкилик ичирган, ўғирлик қўйларни сўйиб, пуллаган.

Товламачи жазосини олди. Суд мажлисида иштирок этган ота-оналар ўз бепарволикларидан пушаймон бўлдилар.

Дарвоқе, ёшлар бирор машғулот билан банд қилинса, уларнинг хатти-ҳаракатлари изчиллик билан кузатиб турилсагина уларни тийиб олиш мумкин бўлади.

Давлатнинг ёки бировларнинг мол-мулкини ўмарган кишиларни «ўғри» деб атаймиз. Лекин ҳозирги қийин шароитда одамларнинг ризқидан уриб қоладиган, хорижий давлатлар бизга атаб, ёрдам учун юбораётган озиқ-овқат маҳсулотларини катта пул эвазига бошқа жумҳуриятларга яширинча юборадиган кишиларни ҳам «ўғри» деб номласак юз карра ҳақ бўлиб чиқамиз.Ноинсоф кооперативчилар, хўрандаларни алдайдиган ошпазлар, мижозлар чўнтагини қоқлайдиган кабобпазлар, егулик ва кийимликларни орқа эшикдан олиб сотарларга пуллайдиган баъзи савдо ходимларининг ўғридан қаерлари кам? Фарқи — фақат улар одамлар томини тешмайдилар, молларини етаклаб кетмайдилар, куппа-кундузи қўлларини кўксига қўйиб, кулиб туриб сизни талайдилар, сизга нарса сотишганига раҳмат ҳам айтасиз, дафтарларига миннатдорчилик сўзларини ҳам битасиз...

АЗИЗ МУШТАРИЙ! Биз муҳарририятга келган хатларнинг айримларини ўзимизча шарҳлаб бердик, холос. Энди навбат — сизга. Ўғриларга қарши кураш фақат милициянинг иши десангиз адашасиз. Милиционерларнинг минг имконияти бўлганда ҳам сизу биз уларга амалий ёрдам бермасак, жамиятимиздаги бу ярамас иллатларни тугатиш ғоятда мушкул, бир ёқадан бош чиқармоқ зарур, кўпчилик бирлашиб курашсак, нафи катта бўлишига ишонамиз.
Сиз бунга нима дейсиз?

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

БОҒ ЧУМОЛИЛАРИДАН ҚУТУЛИШ

● БИР ОШ қошиқ хамиртурушга қайноқ сув қуйиб, қуюқ қаймоқ даражасига етгунча аралаштирилади. Сўнгра бир чой қошиқ қиём қўшилиб, яна аралаштирилади. У тайёр ҳолга етгач, картон қоғозга суртилади ва чумолилар тўпланган жойга қўйилади. Чумолилар қоришмани ейди ва орадан бироз вақт ўтгач ҳалок бўлади.

Қоришма доим нам бўлиши керак. Шунинг учун емакни оз-оздан тайёрлаш лозим. Чумолиларни озиқ-овқат маҳсулотларига йўлатмаслик ва қўрқитиш учун пакетлар четига кунгабоқар мойини суртиш лозим. Агар томорқангиз ёки участкангизда сариқ ўрмон чумолилари яшаса, уларни сақланг, чунки бу тур ҳашаротлар боғ ва экинзорлар зараркунандаларига қирон келтиради.

ТАШЛАБ ЮБОРМАНГ

●КАПРОН пайпоғингиз сизилиб қолса ташлаб юборишга шошилманг. Агар уни кўндалангига 2—3 сантиметр қилиб қирқсангиз кўпгина эгилувчан халқачалар пайдо бўлади. Улардан рўзгорда фойдаланиш мумкин. Масалан, бўхчани, пакетлар оғзини боғлаш, мураббо, қиём солинган идишларнинг ёрлиқларини елимламасдан ёпиштириш, халақит бераётган сочларингизни турмаклаш... Рангли эгилувчан пайпоқлардан ҳозирги вақтда удум бўлиб қолган сочни бойлаб қўйиш учун халқалар қирқиш мумкин.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

Тошкент ҳақиқати
МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.
БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.
Телефонлар:
ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48.
ЭЪЛОНЛАР ВА ТИЖОРАТ БЎЛИМИ — 33-99-15.

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Нашр кўрсаткичи: Г—284. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.30. 31650 нусха босилади.